

20 березня 2014

ЧЕТВЕР

№ 38 (4438)

Хрещатик

газета київської міської ради

Стратегічні
постачальники

стор. 3

Перспективи
столичного
ринку
нерухомості

стор. 6

+TV
програма

Київ запрошують
взяти участь
у весняній ТОЛОЧІ

стор. 3

У місті є 55
зсувів небезпечних
ділянок

стор. 2

Тріумф
українських
паралімпійців
у Сочі

стор. 20

Вітчизняні дизайнери
представили свої
колекції

стор. 23

МІСТО

Свято комунальників

Голова КМДА привітав працівників житлово-комунального господарства столиці

Кирило ФОМІНОВ
“Хрещатик”

Напередодні Дня працівників житлово-комунального господарства і побутового обслуговування населення голова КМДА Володимир Бондаренко привітав столичних комунальників із професійним святом. Очільник міськдержадміністрації вручив почесні грамоти Кабінету Міністрів України та подякував присутнім за сумлінну працю у непростий час.

Голова КМДА Володимир Бондаренко привітає столичних комунальників з Днем працівників ЖКГ і побутового обслуговування населення

Напередодні Дня працівників ЖКГ і побутового об-

слуговування населення голова КМДА Володимир Бондаренко у стінах Голосіївської

РДА привітав столичних комунальників із професійним святом. “Іноді ми навіть не

усвідомлюємо, яку роль у нашому житті відіграє сфера житлово-комунального господарства і побутового обслуговування населення. Замислившись, розуміємо, що саме ця галузь є особливо важливою для забезпечення нормальної життєдіяльності міста, а її працівники, безумовно, заслуговують на пошану. Адже саме комунальники цілодобово, за будь-якої погоди створюють необхідні умови для життєдіяльності Києва: сталя роботу складних інженерних мереж, санітарний стан вулиць і парків. Широко вітаю столичних комунальників, бажаю міцного здоров'я, родинного благополуччя та всіляких життєвих разів. Вони — це перша лінія боротьби за нормальні життєві умови, за сучасну європей-

ську країну”, — зазначив Володимир Бондаренко.

Також під час заходу комунальники отримали подяки за сумлінну та плідну працю, високий професіоналізм, вагомий особистий внесок у забезпечення розвитку житлово-комунального господарства міста. Загалом відзнаки отримали 93 особи. Голова КМДА вибачився за те, що влада не змогла на сьогодні відзначити робітників більш значними подарунками. Він пояснив це тим, що навіть пам'ятні медалі були викрадені мародерами з будівлі міської адміністрації. Володимир Дмитрович також вказав на необхідність реформування сфери житлово-комунального господарства, створення новітніх умов для працівників. З цим

погоджуються й інші посадовці.

“Знаєте, я у Києві починав свою трудову діяльність із двірника. Це дуже тяжка робота, яка і фінансово не престижна. Якщо раніше працівникам давали квартири, то зараз з цим тяжкувато. Це система, яка працює з радянських часів. Робітникам треба дякувати за те, що вони працюють за цю маленьку зарплату. Але однією подякою ми проблему житлово-комунальної сфери не вирішимо. Треба проводити дуже потужну реформу, забезпечити людей гідними оплатою та умовами праці, соціальним забезпеченням. На жаль, сьогодні всього цього немає”, — розповів “Хрещатику” директор Департаменту міського благоустрою та збереження природних ресурсів Сергій Садовий ●

Боротьба зі зсувами ґрунту

Понад півсотні проблемних схилів міста потребують термінового укріплення

Кирило ФОМІНОВ
“Хрещатик”

Проведена ревізія КП “СУППР” виявила на сьогодні 55 найбільш аварійних ділянок у місті. Більше десяти з них через зсуви ґрунту отримали торік статус надзвичайної ситуації природного характеру регіонального рівня. Зокрема аварійним визнали дніпровський схил: від пам'ятника Святому Володимирі до Ландшафтного парку.

Проведена ревізія КП “СУППР” виявила у столиці 55 найбільш зсувонебезпечних ділянок

Про висновки аналізу стану зсувної і зсувонебезпечної території “Хрещатику” розповіли у КП “Спеціалізоване управління протизсувних підземних робіт”. Навіть після повені, що спіткала Київ минулого року, роботи з укріплення схилів не проводилися. Проте є приклади виконання нового протизсувного будівництва суб'єктами господарювання: схили Києво-Печерської лаври підтримуються у відносно стійкому стані за участю духовенства: “Загроза зсувів там є і завжди була. На території дуже багато протизсувних споруд, серед яких більшість експлуатує наше підприємство”, — розповів головний гідрогеолог підприємства, заслужений будівельник України Василь Боковой. Слід зазначити, що проблемних схилів у столиці вистає, і 55 — це лише невелика їх частина. У місті з'являються не тільки нові проблемні зсувні ділянки, а й приходять у непридатність старі укріплюючі споруди. Така ситуація склалася на вулиці Трьохсвятительській: за 10 років аварійної си-

туації капітальних робіт так і не проводили, попри велику кількість комісій. Подібних об'єктів, які вимагають заміни підпирних стін, у Києві вистає: вони є на Уральському провулку, вулиці Підвисоцького тощо. Окрема проблема існує у приватному секторі: багато з цих територій не мають побутової та дошової каналізації, а воду споживають. В результаті вона потрапляє у ґрунт та руйнує схили. Звісно, що наслідки можуть бути катастрофічними. “Суб'єкт господарювання відповідає за свою ділянку землі та прилеглі території, зокрема за протизсувний режим. Але прогалини у законі дозволяють не проводити роботи із закріплення схилів власникам малоповерхових будинків, які не більше 300 кв. м площею. Це можна зрозуміти, адже виконання таких робіт вимагає додаткових матеріальних витрат”, — пояс-

нює Василь Петрович. Подібних проблем із законами вистає, адже з 2011 року діє нове законодавство стосовно містобудування, яке послабило контроль за забудовою ділянок, віднесених до зсувонебезпечної зони, що зокрема ставить під небезпеку стан схилів через відсутність відповідальності за порушення норм протизсувного режиму.

КП “СУППР” було створено 1 листопада 2012 року і досі не має налагодженої матеріально-технічної бази: “Ми не маємо інформації стосовно закладення коштів на нове протизсувне будівництво у місті, але відомо, що повністю відсутнє фінансування капітального ремонту споруд, проте передбачені гроші на поточне утримання протизсувних споруд, які знаходяться на балансі нашого підприємства, в розмірі 15 546 000 грн ●

Києвом крокує “Шевченкоманія”

В університеті імені Бориса Грінченка відбулася урочиста академія

В Київському університеті імені Бориса Грінченка відбулась презентація Всеукраїнського науково-популярного проекту “Шевченкоманія”

Наталка МИКОЛАЄНКО
“Хрещатик”

Україна відзначила 200-річчя з дня народження Тараса Шевченка. Готувались до цієї визначної дати давно, і упродовж усього 2014 року проходять різноманітні заходи з вшанування Кобзаря. Зокрема днями в Київському університеті імені Бориса Грінченка відбулась презентація Всеукраїнського науково-популярного проекту “Шевченкоманія”.

У рамках урочистої події відбулася презентація унікальних видань “Кобзаря” (факсимільне видання 1860 року), “Листування Тараса Шевченка” за редакцією академіка Сергія Єфремова (репринтне видання раритету 1929 року) та науково-літературної праці Василя Паха-

ренка “Шевченко як геній”. Модератором заходу виступив завідувач науково-дослідної лабораторії літературознавства Київського університету імені Бориса Грінченка, доктор філологічних наук, професор Ярослав Поліщук.

З особливою увагою студенти та викладачі слухали виступи спеціальних гостей — професора Київського лінгвістичного університету Тетяни Мейзерської та директора видавництва “Брама-Україна” Олександра Третьякова, яке видало “Листування”. До слова, пан Олександр розповів, що у книзі вміщено 225 листів самого Тараса Шевченка та ще понад 200 листів, адресованих письменнику.

Визначній даті було присвячене виконання вокального циклу “Три колискові”. Музику написав композитор Віталій Вишинський, а виконала заслужений діяч мистецтв України Оксана Петрикова у супроводі автора. Цикл був створений ще по-

над десять років тому і відзначений малою Шевченківською премією. Перша і третя частини — це покладений на музику вірш “За сонцем хмаронька пливе”, друга частина — народна колискова “Ой спи, дитя, колишу тя”.

“Багато Шевченкових творів стали народними піснями, тому думаю, будь-якому композитору дуже важливо знайти “свої” слова у Тараса”, — розповів “Хрещатику” автор, член національної Спілки композиторів України Віталій Вишинський. — У циклі “Три колискові” Шевченко — не борець чи бунтар, а екзистенціаліст, який не закликає до спротиву світу, а шукає лад і спокій у своїй душі. Цього року ми мали унікальне святкування ювілею нашого генія. Через революційні події на Майдані і зміну влади усі заходи, що відбувалися з вшанування дня народження Тараса Шевченка, пройшли без театралізованої помпезності. На мою думку, і Шевченко, і ми від цього тільки виграли” ●

У столиці відбудеться масштабне прибирання

Голова КМДА Володимир Бондаренко ініціює щосуботні толоки під час весняного двомісячника з благоустрою

Віталій ЗНАМЕНСЬКИЙ
“Хрещатик”

Весняний двомісячник з благоустрою триватиме з 24 березня до 8 травня — у цей період місто прибиратимуть та озеленюватимуть після осінньо-зимового періоду. Долучитися до благоустрою столиці матимуть можливість усі мешканці Києва — голова КМДА Володимир Бондаренко ініціює проведення щосуботніх толок. Уже 22 березня в місті планується провести масштабне санітарне прибирання територій після зими.

Організувати таке прибирання за участю городян очільник столиці Володимир Бондаренко доручив профільним структурним підрозділам під час апаратної наради, присвяченої питанням санітарного стану міста.

“Першу загальноміську толоку ми організуємо вже у найближчу суботу — 22 березня. Я доручив усім службам, які забезпечують прибирання і благоустрій у столиці, а також районним держадміністраціям організувати роботу таким чином, аби кожен мешканець Києва мав змогу долучитися до цієї справи.

Протягом двомісячника з благоустрою роботу буде сплановано так, аби локальні толоки пройшли у кожному мікрорайоні столиці. Ми інформуватимемо киян і запрошуватимемо їх вийти і допомогти у

благоустрої тих вулиць, де вони мешкають. А комунальні служби будуть готові надати весь необхідний інвентар. Я впевнений, що серед мешканців столиці буде багато ініціативних людей, які долучаться до спільної благодійної справи”, — підкреслив Володимир Бондаренко.

Він розповів і про плани щодо благоустрою майдану Незалежності та Хрещатика, зауваживши, що ці питання залишаються досить складними.

“По-перше, активісти Майдану просять не чіпати місця, де загинули їхні товариші, принаймні до того, як мине 40 днів. Ми з повагою і розумінням ставимося до цього прохання. Таку думку висловлюють і кияни під час наших зустрічей. По-друге, важливим питанням є відновлення бруківки на централь-

Фото Олексія ІВАНОВА

Долучитися до благоустрою столиці вже цієї суботи матимуть можливість усі мешканці Києва

них вулицях у тих місцях, де вона використовувалась активістами під час протестних акцій. У майбутньому ці місця ми плануємо позначити

іншим кольором бруківки, аби зберегла пам'ять про межі тих трагічних і водночас унікально героїчних днів.

Також ми плануємо оголосити конкурс на проект меморіалу, який навіки залишиться б у пам'яті нащадків. Але для того, аби розпочати роботи з відновлення центру, потрібно прибрати деякі барикади, існування яких уже не має сенсу. Разом із активістами Майдану ми прийшли до спільної думки, що вже пора братися за згорання деяких барикад, які розміщені на Парковій алеї, на вулиці Грушевського, на вулиці Прорізній, на Трисятительській тощо. Водночас сам Майдан продовжуватиме функціонувати, зберігаючи свою сутність та устрій. Активісти стверджують, що стоятимуть на Майдані принаймні до виборів Президента”, — розповів Володимир Бондаренко.

Підтримує ініціативу столичної влади і колектив редакції газети “Хрещатик”. Журналісти видання разом з мешканцями Києва та комунальниками візьмуть участь у загальноміському суботнику. Адже не секрет, що тільки спільними зусиллями можна зробити місто більш красивим, затишним, комфортним і по-справжньому європейським. До того ж, подібні заходи об'єднують, стимулюють мешканців не смітити там, де вони прибрали ●

Стратегічні постачальники

Селяни з Київської та прилеглих областей забезпечують Київ дешевими і натуральними продуктами

Наталка МИКОЛАЄНКО
“Хрещатик”

Сьогодні важко уявити Київ без традиційних сільськогосподарських ярмарків, які щотижня відбуваються у всіх районах міста. Селяни і підприємці з більшості областей центральної України отримали максимально спрощений і безплатний доступ до величезного ринку збуту, а кияни, своєю чергою, можливість поруч із домом купувати продукти з перших рук за помірними цінами.

Лише за перших два місяці поточного року у Києві відбулося 195 сільськогосподарських ярмарків, на яких було реалізовано понад 16,3 тисячі різної продукції. За цими статистичними даними, наданими Департаментом промисловості та розвитку підприємництва КМДА, “ховається” унікальний важіль міської влади на регулювання цін на продукти. Взяти участь у ярмарках може будь-який фермер чи підприємець — єдина вимога, аби продукція була дешева на 10-15 відсотків за ринкову. Таким чином місто змогло без адміністративного впливу стримувати зростання цін на продукти у місті.

“Київ — не сільськогосподарський регіон, забезпечення потреб сільськогосподарською продукцією здійснюється за рахунок її завезення з регіонів,— нагадав заступник директора Департаменту промисловості та розвитку підприємництва Станіслав Голубов.— Підприємства, які у попередніх роках здійснювали закладку та переробку овочів на території районів Києва, на сьогодні у приватній власності, і ми, відповідно до закону “Про місцеві державні

адміністрації”, не маємо повноважень втручатися у їхню господарську діяльність. Тож у переважній більшості кияни купують овочі та фрукти на стаціонарних ринках, магазинах та, звичайно ж, сільськогосподарських ярмарках, які за минулі два роки значно розширили свою “географію” та проходять за 70-ма адресами”.

У профільному управлінні кажуть, що найкраще організовують ярмарки в Оболонському, Солом'янському та Шевченківському районах. Причому у місті намагаються максимально збільшити кількість майданчиків у мікрорайонах, де можна влаштувати таку торгівлю. Отак і виходить, що ярмарки “йдуть до киян”.

Щотижня (враховуючи ярмарки у будні) понад 3,5 тисячі фермерів та підприємців приїжджають до столиці, аби реалізувати свій крам. Ті, кому дозволяють потужності, виставляють свої палатки за кількома адресам одночасно. Майже 70 % учасників — представники Київської області, хоча є виробники з Житомирської, Вінницької, Полтавської, Чернігівської та інших регіонів.

Фото Бориса КОРТУСЕНКА

Сьогодні селяни та фермерські господарства з Київської та прилеглих областей забезпечують мешканців столиці дешевими і натуральними продуктами

Цікаво, що Управління торгівлі та побуту Департаменту промисловості та розвитку підприємництва на підставі моніторингу цін, проведеного профільним міністерством України, розробляє рекомендовані ціни щотижня! Таким чином, навіть після стрибків валюти і зростання вартості пального продукти на ярмарках все одно залишаються дешевші, ніж у стаціонарній мережі.

“Рекомендовані ціни на сільськогосподарських ярмарках діють на продукти 20-ти найменувань, зокрема м'ясо та птицю, молокопродукти, борошно та крупи, а також овочі,— повідомив Станіслав Голуб-

ов.— Так, минулого тижня ціни на яловичину були в межах 40-55 грн за кілограм, свинину — 40-50 грн, картоплю — 3,00-6,50, капусту — 1,50-3,50, моркву та буряк — 3-4,50, цибулю — 5-7 грн за кілограм”.

Якщо кілька років тому ярмарки відбувалися по п'ятницях та суботах, то уже більше, ніж півроку, організовують торгівлю п'ять днів на тиждень, влаштовуючи у будні великі майданчики у тих мікрорайонах, де не надто добре розвинута мережа супермаркетів чи стаціонарних ринків. Побутує думка, що головні клієнти сільськогосподарських ярмарків — пенсіонери, які навчені рахувати кожну копійку.

Проте “нев'януха” популярність такої торгівлі серед киян свідчить про її доречність і затребуваність.

“Ви подивіться, хто торгує на наших стаціонарних ринках. Більшість — перекупки! — безапеляційно ставить діагноз сфері торгівлі пенсіонер Володимир Пелих.— А на ярмарках у мене є шанс придбати продукти у господаря, який сам посадив і виростив картоплю, буряк. Крім того, помітив, що коли у нас у районі проводять ярмарок, то у місцевому супермаркеті одразу ж з'являються акційні ціни на овочі. Пенсіонерські гаманці від такого “змагання” за покупця тільки виграють” ●

ЕКОНОМІКА

Імпорт поступиться експорту

Як позначиться нестабільна ситуація в державі на зовнішньоекономічній діяльності

Олена ДМИТРИЄВА
“Хрещатик”

Ситуація в країні з кожним днем стає все більш нестабільною та може призвести до спаду як експорту, так і імпорту в цілому. Загалом на майбутні показники зовнішньоекономічної діяльності України впливатимуть, по-перше, відносини з Росією, а по-друге, купівельна спроможність населення, а також кон'юнктура зовнішніх ринків. Але все — попереду. Що стосується стану справ у сфері експортно-імпортних операцій країни за останні роки, то загальна картина зовнішньоекономічних операцій України суттєво не змінюється. Як і раніше, Україна має катастрофічний негативний баланс зовнішньої торгівлі. Якщо говорити мовою цифр, то негативне сальдо зовнішньої торгівлі за 2013 рік склало 13,7 млрд дол. США.

Ці дані говорять про те, що наша держава вперто фінансує економіку всього світу, однак не свою власну, купуючи зарубіжних товарів більше, ніж експортує своїх за кордон. Лише невеликою втіхою можуть стати дані, що від'ємне сальдо зовнішньої торгівлі товарами зменшилося на 14,57 % у порівнянні з минулим роком. Однак цифри вражають! Ми за два останні роки вивели з країни 29,6 млрд доларів. У 2013 році загальний обсяг експорту України склав 63,3 млрд дол. США (зниження на 7,8 % порівняно з 2012 роком). Найбільшу частку в експорті традиційно зайняв агропромисловий комплекс — 17 млрд дол. США, другими за обсягами йдуть товари металургійної промисловості — 14,3 млрд дол. США. Замикає трійку лідерів хімічна промисловість — 4,9 млрд дол. США. Що стосується показників імпорту, то за 2013 рік вони зменшилися до 77 млрд дол. США (зниження на 9,1 % у порівнянні з 2012 роком). Пріоритетну частку українського імпорту у грошовому вираженні займають енергоносії — 21,8 млрд дол. США, товари хімічної промисловості — 9,9 млрд дол. США, товарів агропромислового комплексу було імпортовано на суму 8,2 млрд дол. США.

Слід зазначити, що в географічній структурі експортного товарообігу пріоритетним напрямком залишається СНД — 36 %, одразу за яким йдуть країни Європейського Союзу — 26 %, Близький Схід займає 18 %, Далекі Схід — 8 %, на решту країн припадає 12 %. Географія імпорту приблизно відповідає експортній: СНД — 37 %, але на ЄС вже приходить 35 %, Близький Схід — 3 %, Далекі Схід — 15 %, інші країни — 10 %.

Для того, щоб робити прогнози щодо експортно-імпортних показників України на 2014 рік, потрібно розглянути динаміку як спаду, так і зростання показників провідних ринків країни — агропромислового, металургійного, паливно-енергетичного тощо.

Врожай врятує

Як зазначає начальник відділу АПК ДП “Держзовнішінформ” Олександр Одосій, результат експорту міг бути набагато гіршим через суттєве зменшення світових цін на

зернові, олійні культури та продукти їх переробки у II половині 2013 року — на 20—30 %. “Проте збільшення відвантажень цих товарів у четвертому кварталі 2013 року до рекордних обсягів дозволило дещо наздогнати показники 2012 року”, — зазначає пан Одосій. Також він наголосив на тому, що імпорт агропродовольчих товарів зріс майже на 9 % у вартісному вираженні, це при зростанні натуральних обсягів лише на 3 %, за рахунок збільшення частки товарів з високою доданою вартістю та підвищення світових цін на рибу, горіхи, м'ясо тощо в порівнянні з 2012 роком. Слід відзначити зниження на 13 % у вартісному та на 25 % у натуральному вираженні імпорту м'яса та субпродуктів”, — додав експерт. Що стосується 2012 року, то експерт зазначив, що сільське господарство поставило високу планку щодо експорту. “Експорт становив 17,9 млрд дол., імпорт — 10,4 млрд дол., цю планку дуже важко тримати на рівні зовнішньої торгівлі, це був рекордний рік для України”, — резюмував експерт.

“Найбільшими імпортерами української продукції є країни, які не мають можливості виробляти зерно, і відпо-

відно вимушені імпортувати продукцію, — це Єгипет, Індія. Найбільшими імпортерами є Близький Схід і ЄС”, — наголосив пан Одосій. Варто зазначити, що дві третини валютної виручки від експорту агропродовольчих товарів забезпечили лише 5 товарів: кукурудза (23 %), пшениця (11 %), насіння ріпаку (7 %), соняшникова олія (19 %) та шрот (5 %). Також найбільший приріст експорту в вартісному вираженні продемонстрували такі товари, як насіння ріпаку, м'ясо птиці, соки, готові харчові продукти, цигарки тощо. Щодо прогнозів на 2014 рік, то експерт зазначив, що український АПК може збільшити виручку від експорту продовольчих товарів на 15 %, порівняно з 2013-м, до \$ 18—20 млрд за рахунок високих врожаїв зернових (на рівні минулого року — 63 млн тонн, що на 36,3 % більше, ніж рік тому) і олійних культур, а також нарощування експорту товарів переробної галузі (м'ясо, кондитерські

вироби тощо). Також не останнім буде і збереження високих темпів експорту та сприятлива цінова кон'юнктура світового ринку.

Водночас імпорт агропродовольчих товарів може збільшитися до 8,4—8,8 млрд дол. США. Але ситуація може значно змінитися через економічну і політичну кризи. В країні буде відбуватися зменшення реальних доходів (орієнтовно на 25—30 %) та купівельної спроможності населення. Тому більшість громадян буде більше заощаджувати, а це, в свою чергу, призведе до зменшення частки дорогих імпортованих продуктів харчування у структурі споживання. Також відбудеться перманентне зниження обсягів імпорту м'яса через стрімкий розвиток птахівництва та свиноводства в Україні.

Більше українського

Що стосується показників металургійного комплексу, то, за словами заступника на-

чальника відділу ринків чорної металургії ДП “Держзовнішінформ” Віталія Постолєнка, тенденції, які були в 2013 році, були прогнозованими ще на початку року, бо більшість експертів і аналітиків сходились у тому, що експорт буде поступово збільшуватись. “Українським металургам вдалось експортувати 26,5 млн тонн металопродукції — напівфабрикати, металургійна сировина, основні види прокату — плоский і довгомірний, і близько 1,17 млн тонн сталевих труб. При цьому поставки металопродукції, в порівнянні з показниками 2012 року, зросли на 3,6 %, одночасно експорт сталевих труб впав на 24,1 %”, — надав коротку характеристику показників другої за обсягами експорту галузі Віталій Постолєнко.

Що стосується імпорту, то у 2013 році в нашу країну було ввезено близько 2,14 млн тонн металопродукції і близько 93,4 тисячі тонн сталевих труб. При цьому постачання металопродукції порівняно з попереднім роком скоротилися на 9,2 %, одночасно імпорт сталевих труб зріс на 18,4 %. У грошовому еквіваленті імпортовані поставки металопродукції перевищили \$ 2,2 млрд, а поставки труб — \$ 200 млн. У товарній структурі імпорту переважає сталевий прокат (близько 72 %) і металургійна сировина (близько 20 %). Решта припадає на напівфабрикати і труби.

Традиційно найбільшими ринками збуту продовжують залишатися країни Близького та Середнього Сходу та ЄС. “Так, у 2013 році доля в товарній структурі експорту близькосхідних країн склала 30 % — це враховуючи те, що ми спостерігали скорочення поставок у ці регіони майже на 19,1 %. Також більш інтенсивними були поставки до країн СНД, ми експортували на 6 % продукції більше, ніж у 2012 році. 3 імпортовані ситуація здебільшого інша. Більше, ніж 55 % складає доля СНД в загальному обсязі імпорту, на другому місці — країни Південно-Східної Азії — 17,5 % і країни ЄС. Слід зазначити, що за останній рік обсяги експорту в країни Південно-Східної Азії зросли на 95 % — це дещо нестандартна ситуація для українського ринку”, — зазначив пан Постолєнко.

Також, за його словами, зростання експорту металопродукції у валютному еквіваленті у цьому році навряд чи досягнемо через те, що розширити ринки збуту майже неможливо: європейський ринок уже пересичений пропозиціями. В країнах Близького і Середнього Сходу можемо сподіватися на деяке збільшення експорту, тільки якщо відбудеться стабілізація політичної і економічної ситуації в цих регіонах. Крім того, вірогідно, що у першому кварталі 2014 року спостерігатимемо скорочення виробництва

металопродукції в Україні. Якщо воно буде зумовлене зростанням внутрішнього споживання — це плюс, а не мінус. Песимістичний прогноз на цей рік — скорочення експорту на 10 % у валютному еквіваленті й натуральному обсязі та скорочення імпорту на 3 % в натуральних обсягах і на 5 % — у валютному еквіваленті. Оптимістичний прогноз — мінус 5 % експорт у валютному еквіваленті і обсягах, імпорт — мінус 5 % у натуральних обсягах і мінус 7 % у валютному еквіваленті. Також, за прогнозами експертів, істотних змін в географічній структурі експорту/імпорту металопродукції не відбудеться.

ПЕК штурмує

Варто зазначити, що паливно-енергетичний комплекс України складається з таких товарів: вугільна продукція, нафтопродукти, газ природний і електроенергія тощо. За словами начальника відділу паливно-енергетичних ринків ДП “Держзовнішінформ” Олега Мельника, імпортовані закупки у вартісному режимі складають до 30 %, експортні операції — до 10 %, досить нерівномірно через те, що Україна є імпортером енергоресурсів, своїх ресурсів вона не має. “За 2013 рік на експорт з України було поставлено 8,5 млн тонн вугілля (енергетичного та коксівного), що на 40 % перевищує показник 2012 року. 75 % склали вугілля антрацитової групи (6,4 млн тонн проти 5,9 млн тонн у 2012 р. (97 % в структурі експорту у 2012 р.)). Експорт нафтопродуктів скоротився на 34 % в кількісному вимірі та майже на 42 % у вартісному. Електроенергії на експорт було поставлено на суму 580 млн дол., що на 16 % перевищує показник 2012 року, реалізація продукції у кількісному вимірі збільшилась на 3 %, а середня ціна при цьому зросла на 13 %. Україна скоротила імпорт газу на 15% в кількісному вимірі та на майже 18 % у вартісному. Середня ціна склала 412 дол. США/1000 м³. У 2013 році Україна імпортувала 14,2 млн т вугілля, що на 4 % нижче за рівень 2012 року. Середня ціна на імпортоване вугілля склала 139 дол. США/т, що на 22 % нижче показника 2012 року”, — доповів Олег Мельник. Також, за словами експерта, потрібно сподіватися, що у 2014 році у відносинах країн переважатиме комерція, а не політика. “Зокрема від вирішення газового питання залежатиме, чи формуватиме наше зовнішньоторговельне сальдо позитивний приріст або від'ємне значення”, — наголосив пан Мельник.

Отож на тенденції, які формуватимуться надалі в експорті та імпорті товарів і послуг, впливатиме політичне становище країни, купівельна спроможність населення та кон'юнктура зовнішніх ринків ●

ДУМКА ЕКСПЕРТА

Керівник проектів Асоціації експортерів і імпортерів “ЗЕД”
Микола ЛАРИН:

Нині ситуація із міжнародною торгівлею України запутана. Але все ж таки спробуємо передбачити динаміку експортно-імпортних операцій, ґрунтуючись на останніх подіях і новинах.

Днями голова Європейської комісії Жозе Мануель Баррозу заявив, що ЄС має намір в односторонньому порядку відмінити імпортові мита на українські товари. Якщо ж європолітики дотриматимуться цієї обіцянки, то доля українського експорту зросте, особливо в АПК. При існуючому стані речей доля експорту АПК в країні ЄС займає 20—23 %. Отже, з відкриттям торговельних та митних бар'єрів ця частка, безумовно, збільшиться. Але слід враховувати той фактор, що основою нашого експорту залишається сировина. Тому, аби збільшувати не лише долю експорту, а й його грошовий вираз, ми маємо переробляти сировину самостійно і експортувати вже готову продукцію із високою доданою вартістю.

Іншим, не менш важливим моментом залишається питання часових рамок такого безперешкодного відкриття торговельних кордонів ЄС для українських товарів. Наразі обговорюється 1 листопада 2014 року — дата запланованого підписання Угоди про зону вільної та всеохоплюючої торгівлі нашої країни з Європейським Союзом.

Таким чином, Україна від “обнуління” імпортованих ставок може отримати, за різними прогнозами, лише в АПК додаткових надходжень на рівні 400—600 млн дол. За оцінками наших європейських партнерів, українські експортери заощадять 487 млн євро на митах при експорті, у тому числі 330 млн євро — при поставці сільськогосподарської продукції, 53 млн євро — продуктів харчової переробки, 24,4 млн євро — текстильної галузі.

Поряд з такими райдужними перспективами все ж таки з високою долею вірогідності залишається загроза загального скорочення експортно-імпортних операцій через нестабільну політичну ситуацію в нашій державі, яка ускладнюється можливістю ескаляції військового конфлікту з РФ. За таких умов навряд чи хтось з іноземних партнерів захоче мати справу з таким “небезпечним” партнером, як Україна в її нинішньому політико-економічному становищі.

СУСПІЛЬСТВО

Кримський злам

Україні потрібно приготуватися дати відсіч агресору та водночас розпочинати проводити реформи

Ганна КАСІЧ
"Хрещатик"

Протягом 23 років незалежна Україна уникала конфліктів і загострень, але нині має не просто "гарячу", а "пекучу точку" — Крим. Політики, економісти, дипломати, експерти в різних галузях, активісти громадянського суспільства — всі включилися у дискусію щодо ситуації навколо півострова. Після "референдуму" 16 березня загроза розпаду України стала реальністю. Але обговорення того, як попередити перетворення "пекучої точки" на "пекельну" переросло у широку дискусію про подальший розвиток України. Як не дивно прозвучить, але саме це змагання ідей і є логічним, закономірним продовженням Майдану.

Імовірна більшість від наявної меншості

Так званий референдум у Криму в неділю, 16 березня, відбувся попри те, що Конституційний Суд України визнав рішення про його проведення таким, що суперечить Основному закону держави, а Верховна Рада у суботу, 15 березня, ухвалила постанову про дострокове припинення повноважень Верховної Ради Криму.

За оголошеними результатами заходу, 96,77 % тих, хто взяв участь у голосуванні, висловилися за приєднання Криму до Російської Федерації як суб'єкта федерації. Явка склала 83,01 % усіх виборців. 2,51 % проголосували за Крим у складі України. Начебто результати блискучі для РФ, можна тільки радити однотайності населення півострова.

Однак експерти засумнівалися у таких результатах. Зокрема у ході прес-конференції у Києві колишній перший заступник керівника Генерального штабу Збройних Сил України, віце-адмірал Ігор Кабаненко зазначив, що "за нашими оцінками, це приблизно мінімум до 30 % тих громадян, які не брали участі у цьому референдумі. Тому цифри, які були озвучені, нагадують старі часи, коли був єдиний "одобрямс". При цьому "кримські татари підраховали, що у референдумі взяли участь близько 30 %". Ігор Кабаненко наголосив, що "біюлетені не мали захисту і навіть номерів, це неприпустимо при забезпеченні волевиявлення громадян". До того ж, це голосування "під дулами автоматів, тому що регіон мілітаризова-

ний, там знаходиться величезне угруповання військ іноземної держави, і це вплинуло на результати".

Ані миру, ані війни

Офіційний Київ, а також світова спільнота не визнали ані референдуму, ані факту підписання так званої угоди між РФ та Кримом і Севастополем про входження до складу Російської Федерації. Виконуючий обов'язки Президента України Олександр Турчинов під час зустрічі з вищим командуванням Збройних Сил назвав події у Криму "тимчасовою окупацією", а також своїм указом дав дозвіл військовослужбовцям у Криму на використання зброї. Прем'єр-міністр Арсеній Яценюк у своєму зверненні закликав до збереження єдності України.

На жаль, перша жертва конфлікту у Криму вже є. За інформацією Міністерства оборони, у вівторок, 18 березня, військовослужбовці Збройних Сил РФ штурмували 13-й фотограметричний центр у Сімферополі, під час штурму прямим попаданням у серце вбитий прапорщик. Також тяжко поранено капітана українських Збройних Сил.

У Києві визріє згода

В Україні набирає обертів часткова мобілізація, наша країна де факто у стані війни, та найголовніше нині — вирішити внутрішні проблеми, щоб знову якась територія чи регіон не стали легкою здобиччю агресора. Тому паралельно із обміном доволі жорсткими заявами всі зацікавлені сторони конфлікту

висловилися і про те, якою вони бачать майбутню Україну.

Каталізатором дискусії стала заява МЗС РФ про створення комісії з урегулювання ситуації в Україні. Подальший план передбачає скликання Конституційних зборів, ухвалення шляхом референдуму нової Конституції, котра б передбачала федеральний устрій нашої країни, військово-політичний нейтралітет, двомовність. Президент РФ Володимир Путін досить жорстко охарактеризував політичну нестабільність в Україні та анонсував "захист росіян". Відповіддю української політичної еліти стала думка званого політика, Героя України Левка Лук'яненка про те, що стирання розбіжностей між етносами відбулося ще за часів Київської Русі, відтак "зараз українці — це єдина нація. Тому говорити про те, що Україну можна будувати на якійсь федеративній основі — це байка російських імперіалістів. Унітарний лад витікає із структури української нації".

Але внутрішні протиріччя в Україні існують, і їх треба долати, але не ціною єдності держави. Це визнав у своєму зверненні до мешканців південних та східних регіонів прем'єр-міністр України Арсеній Яценюк. "Я усвідомлюю і приймаю той факт, що багатьох з вас хвилюють питання самостійності регіонів, проблеми мови, церкви, відносин з ЄС та Росією". За його словами, "парламентсько-президентська форма правління, до якої ми повернулися, надасть можливість узгодити інтереси всіх регіонів". Так, наступного року українські громадяни обиратимуть мерів та депутатів у місцеві ради із розширеними повноваженнями, і саме вони сформують органи виконавчої влади на місцях. Щодо мовного питання, то "російська — така ж мова українських патріотів, як і українська".

Саме з Києва розпочинався широкий народний рух за європейське майбутнє України. Київ дав усьому світу приклад прямого народовладдя. І саме Київ може зміняти Україну. "Ми встали й піднялися на Майдані тому, що хотіли перемогти той жах, той морок, який був у нас впродовж чотирьох років. І наразі наш народ ски-

Росія втягне себе й Крим у міжнародну ізоляцію

США запровадили санкції проти сімох російських високопосадовців через анексію Криму. Їм заблокували банківські рахунки та заборонили відвідувати територію Сполучених Штатів. Зокрема це спікер верхньої палати Держдуми Валентина Матвієнко, віце-прем'єр Дмитро Рогозін, помічник Президента РФ Владислав Сурков, радник президента Сергій Глазьев, голова комітету Ради Федерації з конституційного законодавства Сергій Клішас, голови комітетів Держдуми Олена Мізуліна та Леонід Слущкий. Після підписання угоди між РФ та Кримом Білий дім заявив про можливість того, що США запровадять нові, більш жорсткі, санкції, зокрема економічні, та розширять перелік "нев'ізних". Також санкції до Росії запровадив Євросоюз. У "чорному списку" — 21 російський чиновник. Скоріш, Європа, як і США, розширить санкції. Європейські політики та експерти мають намір поставити питання про диверсифікацію постачання енергоносіїв. Поки що Великобританія заявила про призупинення двостороннього військового співробітництва з РФ, яке виходить поза межі договорних зобов'язань. Натомість прес-секретар Президента РФ Дмитро Песков зазначив, що Росія знайде собі інших партнерів. Тим часом експерти оцінюють економічні перспективи РФ в умовах ізоляції як невтішні. Як мінімум, загальмують темпи економічного зростання, а ставка Володимира Путіна на нарощування збройних сил може провалитися.

нув це ярмо. І на нас знову хочуть вилити багно? Ми не дамося", — заявив перший Посол України в Росії, депутат Верховної Ради першого скликання Володимир Крижанівський.

Саме Київ може стати визначальним для об'єднавчих процесів в Україні. Таку думку висловив в ексклюзивному коментарі "Хрещатику" директор Центру прикладних політичних досліджень "Пента" Володимир Фесенко. Він вважає, що у контексті кримського питання "посилається статус Києва як столиці й посилюється вплив Києва. Фактично, Київ має демонструвати політику об'єднання. Ми про це часто забували, але коли нас свідомо страждали — Схід проти Заходу, чи навпаки — розколювали політики, хто тоді об'єднував країну? Центральна Україна! І в цьому сенсі статус і вплив Києва, об'єднуючий вплив, набуває нової якості. Підвищується планка вимог до Києва, щоб він став об'єднуючим центром у різних розуміннях, починаючи від мови і завершуючи прикладом створення ефективного комфортного середовища для всіх громадян України, які мешкають на його території. І це стане прикладом для інших. Саме Центр і Київ мають бути при-

кладом створення нової органічної української ідентичності, прикладом з'єднання, а не розколу".

Що буде далі?

Тим часом політичний процес триває, і політологи прогнозують різні варіанти розвитку подій. Але погоджуються, що Володимир Путін навряд чи вдовольниться Кримом. У ході прес-конференції у Києві колишній радник Президента РФ Володимира Путіна, науковий співробітник Інституту Катона Андрій Ілларіонов зазначив, що Путін "візьме стільки, скільки ви дасте. Якщо ви не будете опиратися, він візьме все". Як вважає президент Аналітичного центру "Політика" Ігор Попов, стратегічна мета Кремля полягає у тому, щоб взяти під контроль усю територію України. Російський політолог Андрій Пionтковський у коментарі "Голосу Америки" звернув увагу, що "під сумнів поставлена приналежність Україні її південно-східних регіонів, і це початок пропагандистського забезпечення продовження кримської операції в інших регіонах України". Директор Інституту глобальних стратегій Вадим Карасьов переконаний, що Росії від України

потрібні південь та схід для відновлення решток радянського ВПК, котрий необхідний Путіну для відновлення військово-промислових коопераційних ланцюгів. Володимир Фесенко вважає, що Росія може застосувати кримську схему для південних та східних регіонів нашої країни, тому "уряду потрібно підготуватися". Повернути Крим до складу України, на думку політолога, реально або за умови початку "холодної війни" світового масштабу, або внаслідок реалізації реформ, як економічних, так і соціально-політичних.

З політологами погоджуються й військові. "Витрачання такої величезної кількості грошей саме на військовий компонент цієї кампанії, саме на те, щоб цей військовий компонент підготувати, мобілізувати, зробити наступальним, зосередити його біля наших кордонів... Ці елементи свідчать про те, що підготовка наступальних операцій, глибокої, не звершилася", — зазначив віце-адмірал Ігор Кабаненко. Завданням спеціально підготовлених людей, за його словами, є розхитати ситуацію в регіонах. "Агресора можна лише зупинити", — наголосив фахівець і радить нарощувати військові сили, мобілізувати та підготувати їх ●

Україна може швидко увійти до ЄС

Україна може стати частиною Європейського Союзу раніше, ніж це передбачалося навіть активістами Євромайдану. Комісар ЄС з питань розширення та політики добросусідства Штефан Фюле в інтерв'ю німецькій газеті Die Welt зазначив, що Євросоюзу варто розглянути інструмент розширення для стабілізації ситуації у Східній Європі. "Якщо ми хочемо серйозно змінити ту частину Східної Європи, котру зачепили нинішні події, то маємо використати найбільш сильний інструмент політики, котрий має ЄС, — розширення. Це має безпрецедентну ефективну й стабілізуючу силу", — зазначив він. Пізніше Штефан Фюле підтвердив, що ймовірна пропозиція про прийняття України до ЄС як повноправного члена. Пізно ввечері у вівторок, 18 березня, у Верховній Раді було зареєстровано проект постанови "Про подання заявки щодо набуття членства в Європейському Союзі". Авторами документа є народні депутати України з фракції "Батьківщина" Володимир Полочанінов та Геннадій Зубко, а також позафракційний Андрій Павелко.

НЕРУХОМІСТЬ

Дах не з'їхав

Ціни на житло у столиці стримано зреагували на коливання гривні, дешеві варіанти все ще є

Ганна КАСІЧ
“Хрещатик”

Чимало громадян, спостерігаючи за карколомними політичними процесами, мізкують: купляти собі нерухомість чи, може, почека-ти? “Хрещатик” з’ясував мінімальну вартість власного житла та перспективи столичного ринку нерухомості.

Оренда чи інвестиція?

Це питання рано чи пізно постає перед усіма тими, хто не має у столиці власного житла. Все вирішують обсяги наявних грошей. Та це лише на перший погляд. У нинішній ситуації головне — як ними розпорядитися.

На середину березня найдешевші квартири, що здаються, розташовані у Дарницькому та у Святошинському районах, мають одну кімнату і коштують 2 800—3 500 грн на місяць без торгу (за інформацією, розміщеною на сайті Slando.ua). Квартири умебльовані. Щоправда, є й дешевша: “двушка” біля метро, знову ж таки на київському Лівобережжі, на яку заявлена ставка оренди у 3 000 грн. Однак ця ціна не включає оплати комунальних послуг. Сумарно ця “двушка” може виявитися дорожчою. Є й погодинні розцінки, мінімальна ставка — 25 грн. Добра вартість оренди — мінімальна, яку можна знайти за оголошеннями, 280 грн.

Віддавати щомісяця такі кошти, м’яко кажучи, шкода. Привабливішим було б інвестування у будівництво власного житла. Тим паче, що забудовники пропонують роз-

строчку без відсотків або з мінімальними відсотками. І єдине, що зупиняє майбутніх інвесторів, це необхідність першого внеску, що складає від 30 до 70 % вартості майбутньої квартири. А тепер уявімо, що один конкретний громадянин чи громадянка таки назбирали чи здобули у вигляді кредиту кошти на перший внесок, та їх, як-то кажуть, “в обріз”. Що робити: інвестувати чи почекаати? Нині, без перебільшення, доленосний момент і для таких громадян також.

Первинний ринок: новосілля за 200 тисяч

Хоч би як там вирували політичні пристрасті, забудовники зберігають спокій, більше того — з оптимізмом дивляться у майбутнє. Менеджери відділів продажу наводять однакові аргументи на користь інвестування: попри неоднозначні процеси в Україні та поза нею, у тому числі поблизу кордонів, будівництво не припиниться. Більше того, забудовники фіксують ціни у гривнях по курсу орієнтовно 9,30 грн за 1 долар США та запевняють, що гривнева вартість залишиться незмінною. Представники одного з найбільших забудовників столиці не виключили, що ціни на вже проінвестоване житло можуть знизитися коректив, якщо все подорожає у 3—4 рази, але то буде надзвичайний форс-мажор. Щодо нових проєктів цей забудовник наголосив, що вони реалізовуватимуться за умови наявності інвесторів.

Наразі найдешевші квартири заявлені у ЖК на околиці столиці, у віддаленому районі, ціна стартує від 159 тисяч грн за “однушку” від 25 метрів квадратних. Але термін вводу будинку в експлуатацію ко-

ливається на межі кінця 2014 — початку 2015 року. Щоб стали власником квартири за схемою інвестування ще до кінця 2014 року, доведеться викласти від 225 тисяч грн, саме такою є ціна квартири-студії 25 м квадратних в одному з ЖК на лівому березі Києва, введення секції будинку в експлуатацію передбачається ще цього року, влітку. Але це один з небагатьох випадків, коли у майже готовому будинку є вільні квартири або їх продає інвестор.

Але інвестування у будівництво, окрім ризиків, має й інший нюанс: доки “зростає” будівля, доводиться десь мешкати і... сплачувати за оренду.

Попри все, нерухомість як альтернатива депозиту стає привабливішою. За даними дослідження ІАП “Столичная недвижимость”, ціна квадратного метра квартир економ-класу у лютому відносно січня 2014 року зросла на 1,3 %, однокімнатної квартири — на 0,25 % (+25 грн). За даними дослідження, проведеного групою Colliers International спільно з порталом нерухомості Address.ua, середня ціна квадратного метра на первинному ринку на однокімнатні квартири у січні-лютому “просіла” на 0,25 % з 1 407 грн до 1 399 грн. У жовтні 2013 року, до політичних подій, метр коштував 1 378 грн.

Вторинний ринок: рахуйте у гривнях, але готуйте бакси

Найдешевший варіант вторинного ринку — це купівля кімнати у комунальній квартирі, багатокімнатній квартирі чи у гуртожитку. Найнижча за ціною кімната (16

Фото Бориса КОРПУСЕНКА

метрів квадратних), на сайті оголошень slando.ua, пропонується у двокімнатній квартирі на київському Лівобережжі, на Воскресенці, за 21 тис. грн, але це терміновий продаж. Ціни на кімнати у гуртожитку коливаються від 23 тисяч і до 200 тисяч гривень. Певну роль відіграє те, що, хоч кімната у гуртожитку і “без зручностей”, але вона все ж є ізольованою.

Найдешевші “гостинки” стартують від \$ 39 тисяч. У приватних бесідах ті, хто перебуває, так би мовити, у процесі купівлі квартир, наголошують, що багато хто з продавців воліє отримати плату винятково у доларах США, без варіантів. Тому навіть якщо ціни в оголошеннях вказуються у гривнях, варто зважати на коливання курсу гривні до долара США. Про це свідчать і дані дослідження ІАП “Столичная недвижимость”, згідно з якими ціни на однокімнатні дешеві квартири зросли у лютому відносно січня 2014 року більш ніж на 24 % саме у гривневому еквіваленті, через коливання курсу гривні. За даними дослідження групою Colliers International спільно з порталом нерухомості Address.ua, середня вартість квадратного метра однокімнатних квартир на вторинному ринку столиці у лютому склала 1 722 грн (у січні — 1 702 грн), у жовтні 2013 року цей показник склав 1 751 грн. Загалом кількість квартир, виставлених на продаж, у лютому скоротилася на 16,44 % відносно січня і склала 10 913 проти 13 060 у січні.

Потенційні покупці хочуть комфорту за помірну ціну

Отже, пропозицій багато, але найдешевші варіанти перебувають у доволі вузькому ціновому “коридорі”, де ціни стартують від 21 тис. грн, але за повноцінну квартиру (або квартиру-студію) малого метражу треба заплатити як мінімум 190 тисяч гривень.

А чого хочуть потенційні покупці? Зрештою, купівля квартири — це серйозна, можна сказати, доленосна оборудка.

За даними дослідження, проведеного групою Colliers International

спільно з порталом нерухомості Address.ua, у лютому 2014 року 25 % з них на вторинному ринку готові були заплатити за квартиру від 40 до 60 тисяч доларів США. Трішки менше, 23 % потенційних покупців, ладні викласти за нову оселю від 60 до 80 тисяч доларів США. При цьому середня ціна на однокімнатні квартири у лютому 2014 року склала 66 030 доларів США, на двокімнатні — 109 982 долари США. Потенційні покупці, які готові розлучитися з 20—40 тис. грн за власну оселю, придбавши її на вторинному ринку, склали 17 % від загальної кількості охочих. Тобто, це саме ті люди, у яких є грошей “в обріз”, і вони орієнтуються на найдешевші варіанти.

Чи буде дешеве дешевшати?

Експерти у своїх прогнозах стосовно подальшої динаміки цін на нерухомість у столиці обережні. Як зазначив в ексклюзивному коментарі “Хрещатику” керуючий директор Address.ua Максим Школьнік, “більшість покупців житлової нерухомості відкладають рішення про купівлю на стабільніший період. За оцінками експертів, у 2014 році на ринку житлової нерухомості було проведено приблизно в 10 разів менше угод, ніж за аналогічний період восени 2013 року”. При цьому “динаміка цін пропозиції, яку ми спостерігаємо на порталі, відображає настроїв власників нерухомості, і це настрої позитивний, оскільки медіанні (середні. — Авт.) ціни практично не змінюються”. Щоправда, експерт відзначає і такі явища, як зниження цін або зняття об’єкта з продажу. “Це ще не можна назвати трендом, але такі випадки почастишали”. Надалі Максим Школьнік не виключає, що активність на ринку знизиться: “Можливо, українська фінансова система, наповнена дешевими кредитними ресурсами, які нині пропонують Україні країни Заходу, і повторить подвиг 2004—2006 років, коли завдяки іпотечі ціни на нерухомість зростали на 60—70 % на рік. Але це перспектива 2015—2016 років ●

КОМПЕТЕНТНО

Ціни на новобудови не знизяться

Житлова нерухомість у столиці навряд чи подешевшає, зокрема на первинному ринку. Таку думку в ексклюзивному коментарі “Хрещатику” висловив керуючий директор компанії ARPA Real Estate Михайло АРТЮХОВ.

— Чи варто нині купляти квартиру у Києві на первинному ринку тим, у кого грошей “в обріз”, або почекаати на зниження цін?

— На мій погляд, у випадку “грошей в обріз” перед покупцем постає питання не вигоди, а покращення якості життя у короткий проміжок часу. Тому таким покупцям я рекомендую шукати квартиру на вторинному ринку, можливо, навіть із залученням невеликого кредитування. Краще мати цілісне готове рішення вже сьогодні й без зайвих ризиків.

— Політичні події у Києві вплинули на динаміку попиту і пропозиції на первинному ринку?

— Звісно, вплинули. Не секрет, що продаж нерухомості — це тривалий процес. Зазвичай ми маємо справу з циклом від 2 тижнів до 2 місяців. Якщо говорити про ринок замиської нерухомості, то іноді покупець перебуває у процесі й до 6 місяців. Ті угоди, які ми спостерігаємо сьогодні, це, по суті, прийняті раніше рішення й реалізовані у даний момент. У зв’язку з політичними подіями багато людей, у яких покупка була у планах, і вони тільки думали приступити до пошуку та оглядин, тимчасово відмовилися від своїх планів, відклавши їх на період стабілізації в країні. Це логічно, адже у стані суттєвої невизначеності у житті у багатьох людей змінюються пріоритети. Що стосується структури попиту, то в цілому вона не зазнала змін. Більше того, з’явилися інвестори з “агресивною стратегією”, котрі готові сьогодні недорого житло купляти ще дешевше. Однак навряд це буде трендом, адже власники нерухомості поки що не готові до таких сценаріїв.

— Наскільки безпечно інвестувати у будівництво житла, якщо гроші є тільки на перший внесок, які ризики і на що варто звернути увагу?

— Звичайна практика така: якщо є на руках у покупця 1/3 вартості об’єкта і стабільне джерело доходів, то можна вступати в угоду. Але, з урахуванням реалій нинішнього часу, я би цю пропорцію перегорнув. Якщо у вас є 2/3 від вартості нерухомості, то в такому разі можна приймати позитивне рішення про купівлю. Навіть за наявності стабільного доходу та ще якихось гарантованих фінансових надходжень у майбутньому межею може бути, у кращому випадку, 50% від вартості об’єкта. Чи дешевшатимуть новобудови? Це питання сьогодні хвилює багатьох потенційних покупців. Перекоаний, що ні. Новобудов не так уже й багато, щоб задовольнити наявний попит. Ще менше їх із документами про право власності. Також необхідно мати на увазі той факт, що деякі забудовники фінансують свої будівництва за рахунок надходжень від продажів. І якщо таких немає — з урахуванням ситуації, що склалася, вони, скоріше, приймуть рішення законсервувати будівництво, ніж зменшувати прибуток об’єкта.

СПОЖИВАЧ

Як дисциплінувати банки

Запровадження типових договорів посилить захист споживачів фінансових послуг

Світлана МАЖУРІНА
“Хрещатик”

В Україні, зокрема в столиці, ринок фінансових послуг заповнили спокусливі пропозиції банків. Зокрема фінустанови пропонують кредити під “смішні” відсотки. Однак, коли доводиться сплачувати за рахунками, виявляється, що саме ці умови містять безліч “підводних каменів” та призводять до небажаних наслідків. Причина тому — недостатня фінансова грамотність населення та відсутність контролю з боку державних органів за банківськими установами щодо виконання ними обов’язків із дотримання законодавства про захист прав споживачів у банківському секторі. Наприклад, в Європі типові договори між споживачами та фінустановами — це поширена практика, а в Україні тільки ведуться розмови щодо потреби уніфікації таких договорів.

Проблем — не злічити

Мабуть, нікого не оминають увагою яскраві реклами та об’яви про “дешеві” кредити. Адже сьогодні, щоб їх отримати не потрібно надавати купу документів, довідки про доходи та найголовніше — не обов’язково бути працевлаштованим. Слід зазначити, що декілька років тому для того, аби отримати грошову позику, доводилося чекати два тижні, а зараз фінустанови оформлюють усім охочим безвідсотковий кредит за 5 хвилин. На перший погляд — вигідна пропозиція, чи не так? Однак потрібно завжди пам’ятати — банки не працюватимуть собі у збиток. А тому варто досконально вивчати документи перед тим, як їх підписувати, радять юристи. Адже споживачі є рівноправною стороною договору по відношенню до банківських установ, але часто їхні права на ринку фінансових послуг захищені, тим більше, систематично порушуються. Попри ухвалену Національним банком України постанову від 10.05.2007 № 168, згідно з якою усі банки зобов’язані оприлюднювати реальні ставки за кредитами, фінустанови її не виконують. Тому банки дедалі частіше зловживають своїм становищем, вводять споживачів в оману, а їх звабливі обіцянки не мають законодавчого підґрунтя.

Не все так солодко

У Всеукраїнській федерації споживачів “Пульс” (далі — ВФС “Пульс”) зазначають, що несправедливі умови в договорах між банками і споживачами є поширеним явищем, причому істотний дисбаланс договірних прав та обов’язків завдає шкоди саме споживачам і є грубим порушенням чинного законодавства та норм директив ЄС.

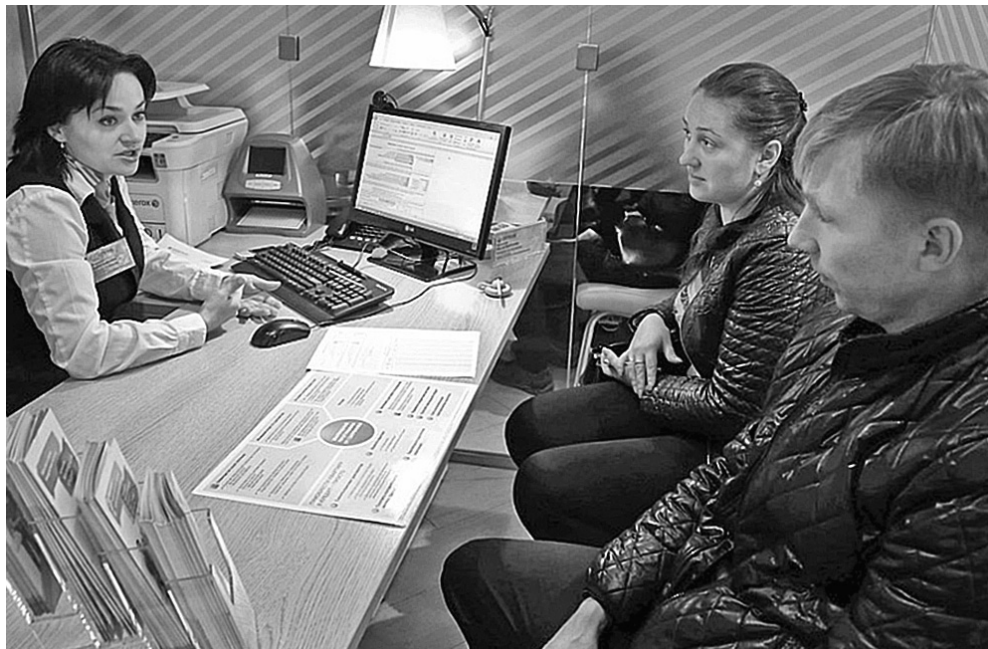
Однак мало хто замислюється, чим можуть обернутися “дешеві” кредити та як завуальовані справжні умови договорів.

“У більшості угод відсутня належним чином зазначена реальна процентна ставка кредиту. Дуже розповсюджені випадки, коли на першій сторінці кредитного договору зазначена процента ставка 0,001%, а реально вона скла-

дає 130% річних”, — скажиться юрист, експерт з питань захисту прав споживачів фінансових послуг Мирослава Муляр.

Як наголошують у своїх оглядах з дотримання прав споживачів Конституційний Суд України та Верховний Суд України, порушення цих прав мають системний характер. Це підтверджують і фінансові експерти. Наприклад, інформація про кредитні послуги надається представниками банку в усній формі, лаконічно, але не в повному обсязі. Відповідно, більшість споживачів, не маючи спеціальних знань, не розуміє пропозицій банку, чим успішно користуються фінустанови. “Чи в змозі пересічний громадянин володіти знаннями на рівні професіоналів фінансової сфери? Адже фінансові питання потребують фахових знань та практичного досвіду. Тож вимагати від кожного клієнта банку мати знання на рівні професійних та самостійно розбиратися в усіх питаннях щодо надання й отримання таких послуг — нісенітниця”, — обурюються у ВФС “Пульс”.

Отож юрист Мирослава Муляр визнає — ненадання позичальнику (споживачу) попередньої інформації у письмовій формі про умови кредитування та орієнтовну сукупну вартість кредиту перед укладенням договору кредиту є порушенням ч.2 ст.11 ЗУ “Про захист прав споживачів”, що обмежує право споживача на свідомий вибір кредитної послуги. Окрім того, як вона розповіла, банки часто включають до кредитних договорів положення, що суперечать законодавству України, а саме: наявність третейського застереження і розгляду судових справ в банківських “кишенькових” судах — це ст. 6 ЗУ “Про третейські суди”, відсутність у кредитних договорах обов’язкової інформації про кредит, зокрема про реальну процентну ставку є порушенням ч. 4 ст. 11 ЗУ “Про захист прав споживачів. Також відбувається порушення п. 2 ч. 5 ст. 11 ЗУ “Про захист прав споживачів”, коли банки нав’язують додаткові послуги споживачам при укладенні договорів споживчого кредиту. Це сто-

сується нав’язування страхування здоров’я і життя позичальників, оформлення додаткового кредиту (кредитна картка), іншої фінансової послуги, визнає пані Муляр, а також додає — право кредиторів змінювати фіксовану процентну ставку в односторонньому порядку є порушенням ст. 1056-1 ЦК України.

У свою чергу, віце-президент ВФС “Пульс” Наталія Бородачова наголошує, що саме договори між банками і споживачами часто стають джерелом порушень прав споживачів вже на стадії інформування, а потім — і виконання умов договорів.

Тож, як пояснює пані Муляр, за умови наявності дуже надійних механізмів захисту прав позичальника за договором споживчого кредиту, які гарантовані ЗУ “Про захист прав споживачів”, відбувається масове порушення вимог законодавства банківськими установами. Однією з причин цього є недостатній контроль з боку регулятора за формулюванням банківськими установами умов договорів. Крім того, додає вона, слід відзначити і низький рівень фінансової та правової грамотності споживачів фінансових послуг. “Сьогодні ні для кого не є секретом, що місцеві суди завалені позовними заявами від споживачів фінансових послуг щодо неналежної якості надання послуг банківськими установами”, — наголошує пані Муляр.

А юрисконсульт Управління правового забезпечення ринків фінансових послуг НБУ Олександра Смоголюк нарікає, що споживачі страждають насамперед через фінансову неграмотність. “Споживачам потрібно керуватися рішучістю у своїх діях. Уважно читати умови договору, перш ніж підписати його, та ні на кого не надіятись”, — радить держслужбовець.

Наталія Бородачова апелує: “Споживачі є рівноправною стороною договору, але найбільш вразливою, і це визнає весь світ. Тому, згідно з Конституцією України, держава гарантує споживачам свій захист. Цього багатомільйонна аудиторія споживачів і очікує”.

Справи насущні

Правознавець Мирослава Муляр все ж переконує, що однією з головних функцій НБУ є здійснення банківського регулювання та нагляду, а також застосування санкцій до банківських установ за порушення законодавства та невиконання нормативно-правових актів НБУ. “Невиконання або слабке виконання НБУ цієї функції призвело до фактів включення у договори споживчого кредиту незаконних та навіть абсурдних положень на користь банківських установ”, — резюмує експерт з питань захисту прав споживачів фінансових послуг.

За словами Наталії Бородачової, згідно з чинним законодавством, банкам надається певна свобода дій. У нас тільки два державні банки, всі інші — приватні. Законодавство визнає їх певну самостійність, але вони її використовують так, що їхня “свобода дій” обертається “несвободою” для споживача. “Це бізнес, а у нього свої інтереси. А от те, що ці інтереси реалізуються в незаконний спосіб, спричиняє масову недовіру громадян до банківської системи”, — зауважує вона.

З огляду на наявний перебіг подій у ВФС “Пульс” визнають: щоб вберегти споживачів від невиправданих витрат та уникнути проблем, пов’язаних з різноманітністю однотипних договорів, які приховують складні формулювання та юридичні тонкощі, варто було б уніфікувати типові договори банківських послуг щодо кредитних та депозитних операцій.

У свою чергу, правознавець Мирослава Муляр пояснює, що запровадження типових договорів кредиту, депозиту банківських установ стане дієвим виходом із ситуації задля розвитку ефективних і довірливих правовідносин між банками та клієнтами. У формі договору кредиту/депозиту банківських послуг, яка, до речі, застосовується в європейській практиці, потрібно тільки внести реквізити позичальника чи вкладника та суму фінансової послуги. І це дієвий механізм. А постанова НБУ від 10.05.2007 № 168 це передбачає, резюмує вона.

Адже всі, хто мав справу з банками в Україні, розуміють, що на практиці є дуже широке розмаїття в договорах по

споживчих кредитах або по депозитах. І в різних банках їх умови можуть різнитися. А споживачам дуже складно розібратись в умовах і положеннях таких договорів, які, до речі, не завжди справедливі по відношенню до них, — висловлює свою думку Наталія Бородачова, — і додає: фактично, ті договори, які пропонують банки споживачам, є договорами приєднання. Адже відсутні механізми, які сприяли б сторонам домовлятися та узгоджувати положення в них.

Отож, як зауважують у ВФС “Пульс”, хоча Директива 2008/48/ЄС про кредитні угоди для споживачів на сьогодні в українському законодавстві неімплементована, її положення варто взяти до уваги при складанні тексту типового договору. В такому випадку типові договори відповідатимуть європейській практиці споживчого кредитування.

Загалом, пані Муляр визнає, що запровадження типового договору банківського кредиту/депозиту сприятиме підвищенню довіри до банків та банківської системи України в цілому. До того ж, як вона пояснила, типові форми договорів повинні бути складені з урахуванням чинного законодавства України, мати чітку внутрішню структуру, а формулювання його положень повинно виключати подвійне їх тлумачення. Оскільки, наявність юридичних вимог не завжди гарантує їх дотримання та повноцінний захист прав позичальників за споживчими кредитами.

Тому до вирішення питання щодо здійснення кредитних/депозитних операцій у банку варто підходити ретельно та уважно. І пам’ятати — не варто поспішати підписувати договори, а радше досконально вивчити всю інформацію про умови відкриття депозиту та отримання споживчого кредиту, аби потім не потрапити в халепу ●

ПОЗИЦІЯ НАЦІОНАЛЬНОГО БАНКУ УКРАЇНИ

Оскільки Національний банк України не належить до системи органів виконавчої влади, а законодавство України в сфері надання банківських послуг (закони України “Про Національний банк України”, “Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг”, “Про банки і банківську діяльність”, “Про захист прав споживачів”) не наділяє НБУ правом затверджувати типові договори, у тому числі договори споживчого кредитування, для затвердження відповідних договорів у НБУ немає правового підґрунтя. Крім того, типовий договір не може враховувати всіх бажаних та прийнятних для сторін умов щодо забезпечення за договором, графіку погашення, ставок, які безпосередньо залежать від особи позичальника та кредитної політики банку, яку він визначає самостійно. Також варто зазначити, що банкам забороняється у будь-який спосіб ускладнювати прочитання споживачем тексту детального розпису сукупної вартості споживчого кредиту, зазначеного у договорі про надання споживчого кредиту або у додатку до такого договору, у тому числі шляхом друкування його кеглем, меншим за кегль шрифту основного тексту, злиття кольору шрифту з кольором фону.

Щодо відповідальності за порушення банками приписів Закону України “Про захист прав споживачів” слід зазначити, що згідно з п. 11 ч.2 ст.11 ЗУ “Про захист прав споживачів” у разі ненадання зазначеної інформації суб’єкт господарювання, який повинен її надати, несе відповідальність, встановлену статтями 15 і 23 цього Закону (зокрема компенсація збитків, а також застосування штрафних санкцій).

Щодо перспективних заходів із захисту прав споживачів слід відмітити, що Незалежною асоціацією банків України створюється орган для позасудового вирішення суперечок, які виникають між споживачами фінансових послуг і банками — фінансовий омбудсмен. Національний банк України вважає, що запровадження такого органу позитивно вплине на розвиток ринку роздрібних фінансових послуг та стане важливим кроком у розвитку в Україні системи позасудового врегулювання суперечок.

МЕГАПОЛІС

Документ

ВИКОНАВЧИЙ ОРГАН КИЇВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ
(КИЇВСЬКА МІСЬКА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ)
РОЗПОРЯДЖЕННЯ

Про створення міського координаційного центру з вирішення питань, пов'язаних з розміщенням та життєзабезпеченням мешканців Автономної Республіки Крим, які прибули у місто Київ для тимчасового проживання у зв'язку з нестабільною ситуацією на території Автономної Республіки Крим

Розпорядження № 267 від 19 березня 2014 року

Відповідно до законів України "Про місцеве самоврядування в Україні", "Про місцеві державні адміністрації", статей 4, 19 Кодексу цивільного захисту населення, з метою координації роботи структурних підрозділів виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) з вирішення питань розміщення мешканців Автономної Республіки Крим, які прибули у місто Київ для тимчасового проживання у зв'язку з нестабільною суспільно-політичною ситуацією на території Автономної Республіки Крим:

1. Створити міський координаційний центр з вирішення питань, пов'язаних з розміщенням та життєзабезпеченням мешканців Автономної Республіки Крим, які прибули у місто Київ для тимчасового проживання у зв'язку з нестабільною ситуацією на території Автономної Республіки Крим (далі — Міський координаційний центр) та затвердити його склад, що додається.

2. Міському координаційному центру:

2.1. Здійснювати координацію дій структурних підрозділів виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), районних в місті Києві державних адміністрацій, комунальних підприємств, установ, організацій щодо тимчасового розміщення мешканців Автономної Республіки Крим, які прибули у місто Київ для тимчасового проживання у зв'язку з нестабільною ситуацією на території Автономної Республіки Крим (далі — мешканці Автономної Республіки Крим).

2.2. Оперативно вирішувати питання про надання допомоги мешканцям Автономної Республіки Крим щодо їх розміщення та життєзабезпечення.

2.3. Здійснювати інші заходи, необхідні для виконання цього розпорядження.

3. Департаменту соціальної політики виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) забезпечити роботу Міського координаційного центру за адресою: м. Київ, проспект Комарова, 7, тел. 0444083974.

4. Комунальний бюджетний установі "Контактний центр міста Києва" (1551) здійснювати оперативний прийом телефонних дзвін-

ків громадян міста Києва, а також мешканців Автономної Республіки Крим з питань, що стосуються розміщення, тимчасового проживання, надання медичної та іншої допомоги та інформувати Міський координаційний центр.

5. Департаменту будівництва та житлового забезпечення виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), Департаменту соціальної політики виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), Департаменту освіти і науки, молоді та спорту виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), Департаменту охорони здоров'я виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) розглянути можливість тимчасового розміщення та проживання мешканців Автономної Республіки Крим у санаторіях та інших закладах, гуртожитках, житлових приміщеннях комунальної власності територіальної громади міста Києва.

6. Департаменту охорони здоров'я виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) забезпечити надання медичної допомоги мешканцям Автономної Республіки Крим у закладах комунальної власності територіальної громади міста Києва.

7. Заступнику голови Київської міської державної адміністрації згідно з розподілом обов'язків забезпечити доведення до відома населення змісту цього розпорядження.

8. Контроль за виконанням цього розпорядження залишаю за собою.

Голова В. Бондаренко

Затверджено
розпорядження виконавчого органу Київської міської ради
(Київської міської державної адміністрації)
від 19.03.2014 № 267

Склад міського координаційного центру з вирішення питань, пов'язаних з розміщенням та життєзабезпеченням мешканців Автономної Республіки Крим, які прибули у місто Київ для тимчасового проживання у зв'язку з нестабільною ситуацією на території Автономної Республіки Крим

Бондаренко В. Д. — голова Київської міської державної адміністрації, голова штабу

Дубас Б. Й. — перший заступник голови Київської міської державної адміністрації, заступник голови штабу

Данилович С. М. — директор Департаменту будівництва та житлового забезпечення

Добровольська О. М. — директор Департаменту освіти і науки, молоді та спорту

Костюк М. Д. — заступник голови Київської міської державної адміністрації

Костюренко Т. М. — директор Департаменту соціальної політики

Крамаренко Р. М. — заступник голови Київської міської державної адміністрації

Мохорев В. А. — директор Департаменту охорони здоров'я

Нікульшин Д. О. — депутат Київської міської ради (за згодою)

Поворозник М. Ю. — директор Департаменту економіки та інвестицій

Шлапак А. В. — депутат Київської міської ради (за згодою).

Заступник голови — керівник апарату
О. Пузанов

“Він був живою піснею...”

Музей Тараса Шевченка у спеціалізованій школі
№ 316 користується популярністю серед учнів та батьків

Головною подією, що приурочена до 200-річчя з дня народження Тараса Шевченка, стало відкриття 6 березня Літературно-етнографічного музею Тараса Шевченка у школі № 316

Олена ЗАРЕЦЬКА

“Хрещатик”

Цієї весни вся світова спільнота відзначає 200-ту річницю з дня народження Тараса Шевченка. Адже саме в березневу пору послав Всевишній нашому народові національного пророка. Не стала винятком і спеціалізована загальноосвітня школа I-III ступенів № 316 з поглибленим вивченням української мови Дарницького району міста Києва. Зокрема цьогоріч в освітньому закладі пройшла низка тематичних заходів, основним з яких стало відкриття шкільного музею, що присвячений життю та творчості Тараса Шевченка.

Як розповіла “Хрещатику” директор спеціалізованої школи № 316 Ольга Кондик, у навчальному закладі завжди шанували духовного батька українського народу. “Головним завданням школи є виховання в учнів поваги і любові до української мови, бажання її поглибленого вивчення і досконалого володіння. Завдання навчального закладу, всього педагогічного колективу і мета, яку ставив перед собою син народу Тарас Шевченко — єдині. Кобзар у своїх невимірних творах закликав до боротьби за мир і спокій Батьківщини, за слово рідне, за свою Україну. Ми бачимо й зараз, наскільки є актуальними, прощими слова поета”, — наголошує пані Ольга.

Тож цього року до 200-ї річниці з дня народження в школі відбулася ціла низка заходів, де лунало Тарасове слово. 17 лютого 2014 року в актовій залі Дарницької РДА педагоги школи провели серію відкритих уроків та виховних годин, присвячених визначній даті. Метою їх проведення було показати всесвітню велич Тараса Шевченка. До заходів долучилися вчителі Ліна Шевченко, Ірина Розумовська, Наталія Бугера, Наталія Задорожня, Наталія Сілецька, Ольга Рудник, Віра Чуть, Людмила Гудиря. Під час заходів були організовані віртуальні екскурсії Шевченковими стежками, презентувалися репродукції картин Кобзаря. Протягом інших уроків червоною ниткою проходили три жіночих образи: образ рідної матері, України-неньки та образ коханої. Декламувалася поезія Кобзаря різними мовами: російською, білоруською, англійською.

З новою хвилею творчих особистостей 4 березня 2014 року пройшов у навчальному закладі щорічний шкільний тур районного конкурсу читців-знавців творчості Тараса Шевченка (організатор заходу — вчи-

тель української мови Ліна Шевченко). Переможцями цьогорічного конкурсу стали Марченко Діана (8-В клас), Кирпичова Анна (9-Б клас), Левковська Анастасія (8-А клас). Почесне II місце посіли учні Сілецька Аліна (6-А клас), Ковальова Діана (9-Б клас) та III місце зайняли Кіримов Максим (3-В клас), Сінчук Єлизавета (6-В клас), Бойко Віталій (6-А клас), Гой Ксенія (3-В клас).

Та головною подією, яка приурочена до 200-річчя з дня народження Тараса Шевченка, стало відкриття 6 березня Літературно-етнографічного музею Тараса Шевченка школи № 316. Задум його створення належить учнівському та педагогічному колективу на чолі з директором Ольгою Кондик. Підтримала ідею і батьківська громадськість школи. Однак перед тим, як перейти до втілення задуму, пані Ольга та Тетяна Волотовська (заступник директора з виховної роботи школи) за підтримки меценатів, подружжя Супрунів, у

складі делегації керівників та директорів музеїв, голів сільських та селищних рад Черкащини об'їздили та пройшлися майже всіма стежинами, що їх сходили Тарас, доторкнулися до Шевченкових святинь у Канівському музеї Тараса Шевченка, Національному музеї Тараса Шевченка, у хаті на батьківщині Кобзаря у Моринцях, привезли частинку духу Тараса Шевченка і вдихнули його у музей на базі школи № 316.

Педагоги Ліна Шевченко, Наталія Задорожня, Ірина Розумовська, Віра Чуть, Ольга Рудник, Тетяна Колісніченко, Тетяна Тарара, Наталія Сілецька, Людмила Гудиря, Наталія Бугера, Тамара Корнієнко, Наталія Пославська, Анна Шнайдер, Лариса Саченко, Лідія Хомич, Катерина Дубова, Тетяна Ромашко, Олександра Волошина, Вікторія Федорняк, Ганна Костенко, Світлана Каток, Тетяна Завальнюк, Марина Тарасенко, Галина Пожарська, учні та батьківська громада долучилися до створення музею, до пошуку експонатів, цікавої інформації. Кожен експонат у музеї має свою історію, бо належить певній родині.

Першу екскурсію музеєм для почесних гостей провели учні-екскурсоводи. Та з того часу він користується великою популярністю не лише серед учнівської когорти, а й серед батьків. Адже музей не лише розкриває основні життєві та творчі сторінки біографії Тараса Шевченка, а й пронизаний його духом та ідеями ●

Шкільний музей користується великою популярністю серед учнівської когорти

МЕГАПОЛІС

Професія — лікарняний клоун

Веселуни допомагають дітям, які страждають на тяжкі захворювання, побороти страх і біль

Марія ЦИЛЮРИК, Наталя ПЛОХОТНЮК
“Хрещатик”

Професія лікарняних клоунів стає все більш затребуваною по всьому світу. Веселуни допомагають дітям, які страждають на тяжкі захворювання, побороти страх і біль. Для діток, які важко хворіють, стан душі має навіть більше значення, ніж для дорослих пацієнтів. Малюкам, які стикнулися із реаліями не простого життя (по суті, виживання) удвічі важче. Вони дорослішають передчасно, навчаючись бороти страх і мужньо чинити опір хворобі. Для досягнення позитивних результатів провідні світові клініки активно використовують так звану сміхотерапію. Клоуни в білих халатах із червоними носами і рудим волоссям допомагають дітям впоратися зі стресом, спровокованим хворобою.

Лікувальний вплив сміху

Сміх — це унікальний та безкоштовний додаток до традиційних ліків. Про цілющі властивості сміху відомо здавна. Першим ними зацікавився американський невролог Вільям Фрай. Він довів, що коли людина сміється, то у її крові збільшується кількість антитіл, які підвищують опірність організму до хвороб. Навіть є така наука — гелотологія, яка вивчає вплив сміху на людський організм. Її засновник — американський журналіст та викладач психології Норман Казінс. Він випробував на собі лікувальний вплив сміху. Попри марні спроби лікарів вилікувати Казінса від колагенозу (хвороба кісток та сполучних тканин), через декілька років сміхотерапії він знову зміг рухатися. Терапію сміхом використовують із метою підтримки традиційних методів лікування, оскільки вона сприяє швидшому одужанню. Під впливом сміхотерапії підвищується імунітет, напружуються м'язи преси, за ними — м'язи гладкої мускулатури кишківника, покращуючи його роботу та сприяючи виведенню шлаків та токсинів. Під час сміху активізується діяльність легень — це збільшує надходження кисню в кров та покращує виведення мокротиння. Сміх зміцнює серцеву діяльність, сприятливо впливає на кровоносні судини, знижує кров'яний тиск та зменшує ризик утворення холестеринових бляшок, покращує стан шкіри, тонізує м'язи обличчя та покращує циркуляцію крові. Сміх сприяє зменшенню головних болей та більшови відчуттів у тілі. Терапія сміхом створює відчуття доброго самопочуття через вивільнення ендорфінів і нейропептидів, зменшує стрес, покращує настрій, допомагає бути впевненішим у собі.

Діяльність лікарів-клоунів

У Великій Британії, наприклад, перші клоуни в лікувальних закладах з'явилися ще в 1994 році: до лікарняних палат головної дитячої лікарні в Лондоні увійшли “лікарі,

які сміються” — Андре і Жан Кулі. Ефект від веселої вистави перевершив найсміливіші очікування лікарів: вперше за тривалий час перебування у лікарні діти сміялися і жартували. На сьогодні організація нараховує більше тридцяти робочий графік незвичайних лікарів не менш насичений, ніж у професійних медиків. Вони відповідають майже за 20 великих дитячих клінічних лікарень. У цілому, за рік понад 60 тисяч хворих дітей дивиться вистави клоунів у білих халатах.

Експерти університету в місті Саутгемптон (Велика Британія), вивчаючи питання впливу сміхотерапії на самопочуття дітей, підтвердили, що вона благотворно впливає на нього. В країнах Західної Європи та США програма “лікарняні клоуни” є складовою частиною оздоровчих програм великих лікарень вже упродовж 20-ти років. У Німеччині є створена асоціація лікарів-клоунів. У лікарнях Австрії та Нідерландів в штатному розкладі передбачені посадові ставки “лікарняних клоунів”. В Чехії функціонує громадська організація “Лікарняний клоун”. У Польщі “Доктор Клоун” існує вже понад 10 років, і за цей час створено 19 осередків по всій країні. Такі самі організації діють у Канаді, Бразилії, Франції, Росії, Казахстані, Ізраїлі та Угорщині.

Й в Україні теж уже майже 5 років працюють ці добрі ідеї. Щоправда, для нас це не новина — небайдужі творчі люди ще за радянських часів приходили до лікарень, аби своїми виступами, гумором та розвагами підтримати хворих, особливо дітей. Але такого поняття, як “доктор клоун” тоді не існувало. А зараз є! Перші паростки доброго діла з'явилися в Рівному, потім — у Києві, Черкасах, Харкові. В Києві громадську організацію “Лікарняні клоуни” створила й очолює Марія Гавриловська.

Зустрічаємось із Марією Гавриловською (сценічний псевдонім “Манюня”) у Виставковому центрі на ВДНГ. Марія вже два роки є лікарняним клоуном і активним волонтером. Вона влаштовує тренінги, навчаючи інших цій справі.

Клоуни із червоними носами і рудим волоссям допомагають дітям впоратися зі стресом, спровокованим хворобою

— 3 чого почалась ваша “сміхотерапія”?

— Два роки тому я познайомилася з Тарасом Обоїста, який уже рік як працював у лікарняній клоунаді, пройшов московську школу, що там вже діяла. Ми самотужки почали шукати однодумців, потім набиралися досвіду в італійських та московських колег. Згодом познайомились із представниками фондів, які працюють з лікарнями для хворих на рак. Наші осередки з'явилися у Миколаєві, Києві, Черкасах, Харкові.

Потрібно відрізняти такі речі як-от лікарняна клоунада, циркова клоунада і аніматорство. Лікарняні клоуни приходять у відділення, щоб змінити ту надважку атмосферу на світлу й легку. Налаштовуються на “хвилю” дітей, підлаштовуються під них. Вони спілкуються — і це спілкування відбувається за ігровими правилами. Лікарняні клоуни мають приходити в точно визначений час і день для обов'язкового спілкування з дітьми. В ідеалі такі відвідини мають бути хоча б раз на тиждень — це мінімум.

— У вас є спеціальні критерії відбору?

— Звісно. Бажано, щоб волонтерами були молоді люди 21-23 років. У Європі взагалі середній вік волонтерів — 35-45 років. Старші, як правило, вже мають сім'ю, роботу і чітко розуміють, яке місце в житті віддати волонтерству або іншій справі. Звичайно, ми проводимо співбесіди. Кандидати в лікарняні клоуни мають бути розкутими, із досвідом роботи, виховувати власних дітей, з життєвим досвідом, які мають поняття, що таке тяжка хвороба. Має бути підготовка і розмова з психологами. Якщо ми говоримо про освіту — це не є важливим. Циркова, акторська, режисерська освіта не є обов'язковою. У нашій команді є люди різних професій. Дехто мав досвід роботи з дітьми, працював вихователем, аніматором. Але можна знайти лікарняних клоунів

різних професій — програмісти, юристи...

Прийти в перший раз до хворих дітей не так просто, як це може здатися. Багатьох скоує страх невідомості, душу терзають сумніви: чи я зможу, чи я сподобаюся, навіщо я цим дітям. Це нормально! Аби розібратися з цими думками, навчитися прийомам роботи і отримати колосальну підтримку інших волонтерів, ми й організовуємо наші тренінги. Тут збираються люди з різним досвідом і цілями. Комуś потрібен професійний старт — і він сприймає таку роботу як практику, хтось хоче втекти від рутини, когось мучить страх самотності, а у декого — це покликання серця. Кожен з цих мотивів має право на існування, і жоден з них не повинен вас лякати. Страшно його не усвідомлювати, тоді є небезпека нашкочити і собі, і тим, кому зібрався допомогти.

— Ваша співпраця з лікарнями є офіційною?

— Звісно, є домовленість з головними лікарями, але кожен волонтер повинен мати санітарну книжку, після чого йому надається перепустка до відділення лікарні.

— Чи є позитивні результати від вашого лікування?

— Ми не ставимо за мету просто розвеселити і підвищити настрій — ми розуміємо, що саме робимо. Також багато в чому від настрою батьків залежить одужання дитини. В Європі відсоток одужання онкохворих дітей — 80% на 20%, в Україні — 60% на 40%, тож шанси є. Ми — ця маленька частинка цього процесу лікування, ми ніби розсуваємо стіни. Хворі діти отримують те спілкування, яке є за межами лікарні, у них звичайне дитинство, гра, казковий світ. Клоуни перегортають їхній боліючий світ догори дригом — уколи, операції вже не такі страшні. Уколи — сміхотульні, операцію робимо “свинці-торбинці” тощо. Діти перестають боятися уколів, а головне — лікарів, адже клоуни, як і лікарі, — в медичних халатах.

Під час наших зустрічей або після них часто траплялися випадки, коли дитина відкривалася, забуваючи про біль, навіть починала їсти “через не хочу”. На сьогодні працюємо над тим, щоб нам дозволили бути поряд із дітьми перед операцією та після неї. Це дуже важливий момент, особливо через наркоз, адже від цього часто залежить все подальше життя людини. А якщо перед наркозом погратися: “Зараз ти бачитимеш казкові сни”, — і дитина зануриться в цей казковий стан. У іграх ми йдемо за дитиною. Граємо, у що вона хоче, виконуємо її забаганки — у межах дозволеного, звичайно. Ще одна наша перевага — клоуни дають можливість дитині сказати “ні”. І це нормально, якщо хворі діти себе погано почувають і кажуть, що не хочуть нікого бачити. Завоювати повагу дитини і розговорити її — це тяжка праця. Такі ситуації бувають у всіх — від маленьких до великих. У старших, а особливо у дорослих, комплексів і страхів більше, тож на контакт вони не йдуть довго.

Принципи лікарняної клоунади

У лікарняної клоунади є свої методи і принципи, які відрізняють нас від інших клоунів. Ось деякі з них: наше завдання — принести усмішку і поспілкуватися, дати увагу дітям, а не влаштувати феєрверк або концерт. Ми використовуємо мінімальний грим, не носимо перук і яскравих костюмів. Замість них — лікарняні, весело розцятковані халати. Клоун-волонтер може зробити “уколько-калоє” лікарняну дійсність, яка оточує дитину, і страшний шприц вже не несе біль, а в руках волонтера він перетворює-

ться на казковий фонтан або піпетку для іграшкового носорога; капця, в якій ходимо на процедури, — на телефон, і по ній можна подзвонити Карлсонові. Лікарняний клоун завжди питає дозволу на візит. Це дає можливість дитині самій прийняти рішення і відчувати власну важливість, адже в лікарні ніхто не питає його, які робити процедури. Тому, навіть відмовивши клоуну в спілкуванні, дитина отримує щось важливе для себе. Іноді малюк може і капцем запустити. Завдання волонтера — не відштовхнутися, а перевести все на гру, наприклад, влаштувати неактивний бій на мечах з надувних кульок. Працюють волонтери завжди в парі. Так легше створити атмосферу і налагодити контакт з дітьми та батьками. Партнер — це бронешилет, очі на потилиці і таблетка від вигорання. Ніколи не можна запитувати: “Тобі боляче?”. Дивне питання в стінах лікарні. Якщо вже розмова йде про біль і хвороби (що вкрай небажано і буває надто рідко), то говорити треба ствердно: “Я бачу, що тобі боляче”, а далі ми звичайно пропонуємо якийсь простий спосіб відпустити біль — наприклад, “посадити його на хмаринку”. Ніхто не каже, що після цього біль відразу мине, просто хоч на час увага дитини перефокусується”.

Ось такі вони — лікарняні клоуни. Ми теж залюбки приєдналися до них. І на власні очі побачили, як працюють клоуни-лікарі: до кабінету зайшли три звичайні дівчини, а вийшли — веселі клоуни, та й пішли до палат. Діти радо зустрічали їх, а батьки сміялися навіть більше, ніж діти.

Малята веселилися, цікавилися іграшками, отримували повітряні кульки в подарунок... У палатах створювалася атмосфера свята, якої зазвичай не буває в Інституті раку.

Минулого року за підтримки ВБФ “Запорукка” відбувся тренінг з лікарняними клоунами з Італії (м. Тревізо). У них величезний досвід і дуже сильні волонтери. Уявляєте — на одну лікарню там припадає 140 волонтерів! Лікарняні клоуни в Італії виходять до лікарні щодня двічі на день, при цьому кожен волонтер виходить лише 2 рази на місяць. Для порівняння — в нашій організації зараз 10 клоунів. Щоправда, у нас багато друзів, які допомагають з організацією, ремонтом, реквізитом. Італійці пояснили, що у них дивно не бути волонтером, там це природно, а у нас запитують: “А скільки вам за це платять? А навіщо вам це треба?”. Відповідаємо: “Нам за це не платять. Робимо це за велінням душі”.

Ось так і живуть лікарняні клоуни: щотижня приходять до хворих дітей, зустрічаються на тренінгах, семінарах, проводять ігри, заняття з психології та психотерапії, акторської майстерності та арттерапевтичних технік у Будинку культури “Арсенал” ●

Кінопрем'єри тижня

"ЗЕЛЕНА КОФТА"

Країна: Україна

Режисер: Володимир Тихий

У ролях: Тарас Ткаченко, Олександра Петько, Борис Гавриленко

Бюджет: 6,85 млн грн

Тривалість: 100 хв.

У центрі українського психологічного трилера — сучасна історія про дівчинку-підлітка, яка намагається домогтися справедливості: знайти і покарати маніяка, який викрав її молодшого брата. Справу про зникнення хлопчика закрили. У 13-річної Олі є підозри, хто є вбивцею, і помститися винному дівчинка збирається вельми жорстокими методами.

В кінотеатрах "Київ", "Жовтень" "ЗАЛЬОТЧИКИ"

Країна: Росія

Режисер: Кирило Кузін

В ролях: Ілля Глінніков, Гоша Куценко, Віктор Вержбицький, Олексій Горбунов

Тривалість: 84 хв.

Вікові обмеження: 18 років

Двоє невдах Льюха і Вагіз ніяк не можуть визначитися з професією. Один мріє стати льотчиком, інший — актором. Приятелі випадково отримують шанс здійснити свої мрії на знімальному майданчику фільму. Проте вже в першій сцені картини вони розбивають вертолёт спонсора, й це загрожує їм великими неприємностями. Щоб відшкодувати збиток, хлопці змушені йти на багато хитрощів: грабувати олігарха, заробляти "натурою" і викрадати вертоліт з американської авіабази.

В кінотеатрі "Сінема-Сіті Київ", мережах кінотеатрів "Баттерфляй" і "Одеса кіно" "РІО 2"

Країна: США

Студія: 20th Century Fox

Режисер: Карлос Салдана

Тривалість: 101 хв.

Головні герої мультфільму — рідкісні блакитні папуги-ара Блу і Перлінка — відправляються в подорож в нетрі вздовж Амазонки, щоб навчити своїх дітей жити, як "справжні птахи". За межами рідного міста Ріо вони раптово зустрінуть татуса Едуардо і будуть рятуватися від підступних планів помсти з боку какаду Найдже.

В кінотеатрах "Україна", "Жовтень", "Сінема-Сіті Київ", мережах кінотеатрів "Баттерфляй" і "Одеса кіно"

КІНОТЕАТРИ

"Київ", вул. В. Васильківська, 19,

тел.: (044) 234-73-81, 234-33-80,

www.kievkino.com.ua

"Україна", вул. Городецького, 5, тел.:

(044) 279-67-50, 279-82-32,

www.kino-ukraina.com.ua

"Сінема-Сіті Київ", ТРЦ "Оушен плаза",

вул. Горького, 176, тел.: (044) 230-72-30,

www.cinemaciti.kiev.ua

Мережа кінотеатрів "Баттерфляй",

www.kino-butterfly.com.ua:

"Більшовик", вул. Гетьмана, 6, тел.:

(044) 200-90-10

"Ультрамарин", вул. Урицького, 1-а, тел.:

(044) 206-03-62, 206-03-70

"DeLuxe", вул. Горького, 50, тел.:

(044) 206-13-22, 206-13-24

Мережа кінотеатрів "Одеса кіно",

www.kinoodessa.com:

ТЦ "Україна", просп. Перемоги, 3, тел.:

(044) 496-15-11, 496-15-51

ТЦ "Квадрат", бульв. Перова, 36, тел.:

(044) 538-17-70, 538-17-71

"Жовтень", вул. Костянтинівська, 26, тел.:

(044) 417-27-02, www.zhovten-kino.kiev.ua

ЦИРК

Адреса: пл. Перемоги, 2

Тел: (044)486-39-27, www.circus.kiev.ua

21 березня (пт.) — 19.00, 22 березня (сб.) — 13.00,

17.00, 23 березня (нд.) — 13.00, 17.00, 24 березня

(пн.) — 13.00, 25 березня (вт.) — 13.00, 26 березня

(ср.) — 13.00, "Слони-велетні повертаються", Інтернаціо-

нальний цирк братів Гартнерів, дітям до 5-ти років вхід

безкоштовно без надання вільного місця

ТЕАТР ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА

Адреса: пл. Івана Франка, 3

Тел: (044) 279-59-21, 279-71-01, www.ft.org.ua

23 березня (нд.) — 12.00 "Бременські музиканти", мюзикл,

Геннадій Гладков, Василь Ліванов, Юрій Ентін

ТЕАТР ОПЕРЕТИ

Адреса: Червоноармійська, 53/3

Тел: (044)287-62-57, www.operetta.com.ua

23 березня (нд.) — 12.00 "Білосніжка та семеро гномів",

музична казка, В. Домшинський

ТЕАТР ОПЕРИ ТА БАЛЕТУ УКРАЇНИ

Адреса: вул. Володимирська, 50

Тел: (044)455-90-87, www.opera.com.ua

23 березня (нд.) — 12.00 "Казка про царя Салтана",

казка на 2 дії з хореографічними епізодами та мультиплі-

каційними і проєкційними ефектами, М. Римський-Корса-

ков

ТЕАТР НА ЛИПКАХ

Адреса: вул. Липська, 15/17

Тел: (044)253-62-19, www.tuz.kiev.ua

22 березня (сб.) — 11.00 "Ти особливий", музична каз-

ка, О. Несміян, 1 год., для дітей від 5-ти років

22 березня (сб.) — 12.00 прем'єра "Ля т'яб бет", ново-

річна казка, М. Френкель

23 березня (нд.) — 11.00 "Не хочу бути собакою", каз-

ка-гра на 1 дію, С. Белов, С. Куваєв, 1 год. 10 хв., для ді-

тей від 5-ти років

23 березня (нд.) — 12.00 "Пригоди Тома Сойера", жит-

тепис хлопчика, М. Твен, 2 год., для дітей від 7-ми років

25 березня (вт.) — 12.00 "Вождь червоношкіри", трагі-

комедія, за мотивами оповідання О'Генрі, 1 год. 45 хв.,

для дітей від 7-ми років

Дитяча афіша

26 березня (ср.) — 12.00 "Привид замку Кентервіль", мюзикл, В. Баскін, В. Вербін за мотивами оповідання

О. Уальда, 2 год. 50 хв., для дітей від 12-ти років

26 березня (ср.) — 18.00 "Привид замку Кентервіль",

мюзикл, В. Баскін, В. Вербін за мотивами оповідання

О. Уальда, 2 год. 50 хв., для дітей від 12-ти років

ТЕАТР ОПЕРИ І БАЛЕТУ ДЛЯ ДІТЕЙ ТА ЮНАЦТВА

Адреса: вул. Межигірська, 2

Тел: (044)425-42-80, www.musictheatre.kiev.ua

20 березня (чт.) — 13.00 "Дюймовочка", балет на 2 дії,

Ю. Русинов, 1 год. 30 хв.

22 березня (сб.) — 12.00 "Бармалей та Айболить", ба-

лет на 2 дії, Ю. Шевченко, 1 год. 40 хв.

22 березня (сб.) — 15.00 "Бармалей та Айболить", ба-

лет на 2 дії, Ю. Шевченко, 1 год. 40 хв.

23 березня (нд.) — 12.00 "Стикий олов'яний солдатик",

музична казка-феєрія на 2 дії, С. Баневич, 1 год. 45 хв.

25 березня (вт.) — 12.00 "Спляча красуня", балет-фе-

єрія на 2 дії, П. Чайковський, 2 год.

26 березня (ср.) — 19.00 прем'єра "Музичні класики-3",

оперна абетка для дітей та їхніх батьків

ТЕАТР АЛЯБОК

Адреса: вул. Грушевського, 1-а

Тел: (044)278-58-08, www.akadempuppet.kiev.ua

22 березня (сб.) — 11.00 "Гусеня", Н. Гернет, 40 хв.,

для дітей від 3-х років

22 березня (сб.) — 13.00 "Веселі ведмежата", М. Полі-

ванова, 45 хв., для дітей від 3-х років

22 березня (сб.) — 15.00 "Нові пригоди Піфа", Є. Жу-

ковська, М. Астрахан, 45 хв., для дітей від 3-х років

22 березня (сб.) — 17.00 "Дюймовочка", Б. Заходер, за

Г. Х. Андерсеном, 50 хв., для дітей від 4-х років, вистава

російською мовою

23 березня (нд.) — 11.00 "Наш веселий колобок",

Г. Усач, 40 хв., для дітей від 3-х років

23 березня (нд.) — 13.00 "Слоненя", Г. Владичина,

40 хв., для дітей від 3-х років

23 березня (нд.) — 15.00 "Царівна-Жаба", А. Дежуров,

40 хв., для дітей від 4-х років

23 березня (нд.) — 17.00 "Кіт у чоботях", Ю. Сікало за

Ш. Перро, 45 хв., для дітей від 3-х років

Театральна афіша

20 — 26 березня

ТЕАТР РОСІЙСЬКОЇ ДРАМИ ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ

Адреса: вул. Б. Хмельницького, 5

Тел: (044)234-42-23, www.rusdram.com.ua

20 березня (чт.) — 19.00 "Занадто од-

ружений таксист", комедія, Рей Куні,

2 год. 15 хв.

20 березня (чт.) — 20.00 "Edith Piaf:

життя в рожевому світлі", О. Гаврилюк,

1 год. 10 хв.

21 березня (пт.) — 18.00 "Ігри на зад-

ньому дворі", Една Мазія, драма, 1 год.

30 хв.

21 березня (пт.) — 19.00 "Дядечків

сон", трагікомедія, Ф. Достоевський,

2 год. 40 хв.

22 березня (сб.) — 12.00 "Прощальне

танго", трагікомедія, Альдо Ніколаї, 2 год.

10 хв.

22 березня (сб.) — 19.00 "Різдваїні мрії",

комедія, Надія Птушкіна, 2 год. 40 хв.

22 березня (сб.) — 20.00 "Шлюби

укладаються на небесах", моновистава,

Лев Толстой, 1 год. 10 хв.

23 березня (нд.) — 12.00 "Дохідне міс-

це", комедія, О. Островський, 2 год. 45 хв.

23 березня (нд.) — 18.00 "Останнє ко-

хання", мелодрама, Валерій Мухар'ямов,

2 год. 15 хв.

23 березня (нд.) — 19.00 "Насмішливе

щастя моє", Леонід Малюгін, 1 год. 45 хв.

23 березня (нд.) — 20.00 "Олександр

Вертинський. Бал Господень...", моно-

спектакль, 1 год. 25 хв.

25 березня (вт.) — 19.00 "Уявний хво-

рий", комедія, Жан-Батіст Мольєр, 2 год.

35 хв.

26 березня (ср.) — 19.00 "Дерева по-

мирають стоячи", Алехандро Касона,

2 год. 10 хв.

ТЕАТР ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА

Адреса: пл. Івана Франка, 3

Тел: (044)279-59-21, 279-71-01, www.ft.org.ua

20 березня (чт.) — 19.00 "Гімн демо-

кратичної молоді", трагікомедія, Сергій

Жадан

21 березня (пт.) — 19.00 "Скляний зві-

ринець", Теннессі Вільямс

21 березня (пт.) — 19.00 "Грек Зорба",

театральний роман, Нікос Казандзакіс

22 березня (сб.) — 19.00 "Така її до-

ля...", інсценізація Станіслава Мойсеєва

за поезією Тараса Шевченка

22 березня (сб.) — 19.00 "Марія" ("Ко-

ли розлучаються двоє"), Збігнев Хшанов-

ський, Лариса Кадирова

23 березня (нд.) — 19.00 "Одруження",

Микола Гоголь

25 березня (вт.) — 19.00 "Урус-Шай-

тан", байки про Сірка, Ігор Афанасьєв

26 березня (ср.) — 19.00 "Morituri te

salutant" ("У нас все свято"), Василь Сте-

фанік

ТЕАТР ДРАМИ І КОМЕДІЇ НА ЛІВОМУ БЕРЕЗІ

Адреса: Броварський просп., 25

Тел: (044)517-89-80,

www.drama-comedy.kiev.ua

20 березня (чт.) — 19.00 прем'єра "Ве-

МЕДИЦИНА

Коли хвороба вбиває непомітно

До таких недуг належить і хронічне захворювання нирок

Олекса ЧЕРЕВАТИЙ
спеціально для "Хрещатика"

“Мовчазний вбивця” — саме так називають спеціалісти всього світу хронічне захворювання нирок, одну із найнебезпечніших хвороб сучасності. Мільйони людей у світі страждають на це захворювання, втрачаючи поступово здоров'я та життя і навіть не підозрюючи про існування у себе такої загрози. Без болю, без характерних симптомів, хвороба крок за кроком вбиває здатність організму повноцінно функціонувати. Більшість пацієнтів звертають увагу на свої проблеми із нирками вже тоді, коли допомогти вкрай складно.

Цього тижня в Україні відзначали Всесвітній день нирки. В приміщенні інституту нефрології НАМН України спеціально до цієї події організували науково-практичну конференцію на тему: “Нирки та вік”. Участь у події брали провідні спеціалісти в сфері нефрології, терапії, сімейної медицини з різних куточків країни. Серед питань, які підіймалися в ході конференції, особливу увагу приділялася питанням вікових особливостей розвитку хвороби, специфіці терапії та лікування хвороби у людей похилого віку.

Олена Лобода, член оргкомітету конференції, старший науковий співробітник ДУ “Інститут нефрології НАМН України”:

“З 2006 року за ініціативою міжнародної спільноти Асоціацією нефрологів проводяться заходи, присвячені Всесвітньому дню нирки. Традиційно 13 березня збираються спеціалісти з усієї країни, представники пацієнтської спільноти, медики, науковці для того, щоб нагадати суспільству про існування проблеми широкої поширеності захворювання нирок. Кожного року організатори обирають спеціальну тему зустрічі. Наприклад, два роки тому темою зустрічі була трансплантація нирки, минулого березня ми обговорювали питання гострого ниркового пошкодження. Цього року захід так само має свою спеціальну тему — “Нирки та старіння”.

Цікаво, що саме стан нирок у більшості випадків виступає в ролі вирішального чинника збереження здоров'я у літніх людей. На жаль, приблизно у половини людей віком за 75 присутня та чи інша стадія хронічної хвороби нирок. Особливо небезпечним для літніх людей є поєднання патології нирок із хворобами серцево-судинної системи та цукровим діабетом.

За словами Олени Миколаївни, серйозною проблемою для пацієнтів є невідомість про небезпеку захворювання нирок та про спеціалістів, до яких людина із такою проблемою може звернутися.

“Згідно зі статистичними даними, поширеність захворювання — близько 10 % населення, тобто фактично кожна десята людина у світі має ту чи іншу проблему з нирками. Чим старшою стає людина, тим більше зростає ризик розвитку захворювання, особливо через характерні для людей похилого віку проблеми із серцем. Однак не кожний пацієнт усвідомлює небезпеку, яку несе із собою захворювання нирок. І хоча майже кожний знає, хто такий кардіолог і з якими проблемами необхідно до нього звертатися, цього не можна сказати про обізнаність людей стосовно нефрологів — спеціалістів, які займаються саме проблемами нирок”.

Отже, про що йде мова, коли говорять про хронічне захворювання нирок?

Спочатку коротко нагадаємо, що це за орган у людини — нирки.

Нирки в організмі людини — це

дуже важливий парний орган. Це невеличкий (близько 12 см), схожий на квасолину, природний фільтр для людини. Він складається із цілої системи маленьких трубочок, балії або такого собі загального колектора. Головною складовою одиницею нирки є нефрон, який складається із капілярів, оточений капсулою та просякнутий маленькими канальцями. Саме нефрон, яких у нирці близько мільйона, бере участь у фільтрації крові. В нормальному стані нирки через цю систему фільтрів та капілярів має виводитись із крові плазма, затримуючи в крові такі надважливі клітини, як лейкоцити, еритроцити, а також білок і цукор. Однак при порушенні роботи нирок ці клітини потрапляють через мембрану капілярів у сечу, а в крові скупчуються продукти обміну речовин. Через це руйнується процес вироблення нирками гормонів, порушується механізм генерації еритроцитів. Як наслідок — погіршення загального самопочуття, підвищення кров'яного тиску, анемія (зменшення кількості кров'яних тілець), патологія кісток, втрата апетиту і схуднення та ураження нервів. Від хвороби нирок в першу чергу можуть постраждати серце та система кров'яних судин. Хвороба розвивається поступово, не викликаючи жодної підозри у пацієнта до того часу, поки нирки не відмовляться нормально працювати, а людина не постане перед загрозою смерті.

В чому ж полягають причини хронічної хвороби нирок?

Вчені виділяють дві основні причини розвитку хронічної хвороби нирок, а саме цукровий діабет та підвищений кров'яний тиск. Неконтрольований цукровий діабет негативно впливає на роботу багатьох органів людини. В першу чергу під удар підпадають нирки, серце, очі та нерви. Через завищений рівень цукру в крові людини із діабетом пошкоджуються кровоносні судини нирок, і уражені органи недостатньо очищують кров, в організмі затримується надлишок води і солі, збільшується маса тіла, розвиваються набряки кісточок ніг.

Підвищений кров'яний тиск також негативно впливає на фільтруючу функцію нирок, пошкоджуючи судини та капіляри. До факторів ризику розвитку захворювання нирок також відносять такі фактори, як:

- надмірна вага
- високий рівень холестерину
- куріння
- вік старше 50 років.

Окрему увагу варто приділити такому фактору, як вживання алкоголю. Вживання великої кількості алкоголю, особливо пива, призводить до руйнування нирок. Стосовно пива варто зазначити вплив складу цього напою на організм в цілому, в тому числі і на нирки. До складу пива входить не тільки шкідливий спирт, а й такі важкі метали, як ко-

бальт, кадмій, свинець, ртуть, мідь, цинк. Наприклад, кадмій — метал, що додається для збереження піни у напої, викликає явище гострого отруєння, пригнічує передачу нервових імпульсів, сперматогенез, вироблення чоловічих статевих гормонів та інсуліну.

Як розгледіти хворобу?

Хоча хронічну хворобу нирок і називають в народі “мовчазний вбивця” через відсутність больових відчуттів, напругу пов'язаних із проблемами нирок, все ж такі існують симптоми, виявивши які, варто звернутися до лікаря.

Це такі:

- 1) ви відчуваєте постійну слабкість, швидко втомлюєтесь;
- 2) вам важко сконцентруватися на роботі, часто втрачаєте увагу;
- 3) у вас поганий апетит;
- 4) у вас порушення сну;
- 5) вас турбують напади нічних судом;
- 6) у вас набряки на гомілкях і стопах;
- 7) у вас припухлість довкола очей, особливо зранку;
- 8) ви відчуваєте сухість та свербіння шкіри;
- 9) у вас почастишали позиви на сечовипускання, особливо вночі.

Звісно, ці симптоми дуже загальні і можуть виникати із різних причин. Однак якщо впродовж тривалого часу ви спостерігаєте у себе наявність кількох зазначених симптомів, вам варто пройти лабораторне дослідження крові та сечі. Відповідно до результатів дослідження, лікар порадить вам необхідне лікування в залежності від стадії розвитку хвороби нирок та наявності супутніх захворювань. Наприклад, пацієнту можуть призначити лікування цукрового діабету або ж підвищення кров'яного тиску.

Як і з будь-яким хронічним захворюванням, з діагнозом хронічної хвороби нирок важко змиритися. Але бажання жити повноцінно та довго робить дива, і люди змінюють не тільки свої звички, а й починають жити зовсім по-новому. Та-

кож необхідно знайти людей зі схожими проблемами, звернутися до місцевої пацієнтської організації, у якій зможуть надати психологічну підтримку та важливу інформацію, контакти та поради.

В Україні близько 450 тисяч громадян з хронічною хворобою нирок. Цифра величезна, однак демонструє лише поверхню айсбергу. Багато людей до сих пір не знають про свою хворобу. Хоча в країні вже тривалий час ведеться робота по створенню сучасної інфраструктури для допомоги людям із хронічним захворюванням нирки. В містах відкриваються відділення трансплантації та судинної хірургії, лікарями проводяться унікальні операції. Однак в той же час держава продовжує не помічати проблем пацієнтів із хворобою нирок в питаннях самого лікування, наприклад, для тих, хто, маючи V стадію хвороби, потребує спеціальної замісної ниркової терапії. Як правило, тільки 15—20 % пацієнтів отримують таку допомогу. Інші вирішують свої проблеми самостійно.

І хоча хронічне захворювання нирок — “мовчазний вбивця”, іноді пацієнтам все ж таки доводиться кричати. Але це крики не від болю, а про допомогу. Яку, на жаль, не завжди мають можливість отримати ті, для кого вона рівноцінна життю.

Київ працює над удосконаленням та доступністю надання процедури гемодіалізу

Солиця працює над удосконаленням та доступністю надання проце-

дури гемодіалізу. Комунальні лікарні мають забезпечувати потребу хворих на ниркову недостатність киян у повному обсязі. Відповідні доручення було надано під час наради з питань забезпечення мешканців міста методами замісної ниркової терапії. Наразі на лікування сеансами гемодіалізу у медичних закладах перебуває 400 киян. Терапію вони проходять в Олександрівській клінічній лікарні, лікарнях № 3, № 5 та дитячих лікарнях № 1 і № 6. Донедавна 22 пацієнти проходили лікування у Національному інституті хірургії і трансплантології ім. Шалімова.

“Зважаючи на те, що усі витратні матеріали мешканці столиці отримують за рахунок міського бюджету, з метою гарантованого забезпечення хворих життєво необхідною процедурою гемодіалізу було прийнято рішення про переведення цих пацієнтів на лікування до комунальних закладів охорони здоров'я. Такі зміни сприятимуть вирішенню питання повного безкоштовного забезпечення хворих витратними матеріалами для гемодіалізу, а також удосконалення якості лікування”, — повідомили у Департаменті охорони здоров'я.

Наразі у профільному департаменті працюють над механізмом організації транспортування пацієнтів до місця проведення замісної ниркової терапії, а після її завершення — до місця проживання. Крім того, забезпечуватиметься й проведення 1 раз на місяць усіх необхідних лабораторних досліджень пацієнтам, які лікуються методами замісної ниркової терапії ●

ДОВІДКА "ХРЕЩАТИКА"

У відповідності до європейських рекомендацій та методичних рекомендацій МОЗ України (2003 рік) кожен хворий на термінальну ниркову недостатність повинен отримувати лікування сеансами програмного гемодіалізу не менше, ніж 3 рази на тиждень. Загальна вартість виробів медичного призначення для проведення однієї процедури одному пацієнту складає 530,80 грн. Місяць такого лікування коштує, відповідно, 6 900,4 грн, рік — 82 804,80 грн. Припинення проведення процедур спочатку призводить до тяжких ускладнень, а згодом до смерті.

Книжник і філософ, яких ще не було на Руській землі

Київський митрополит Клим Смолятич талановито вводив політичні питання у контекст церковних і суто релігійних

Олександр БАРКІН
“Хрещатик”

27 травня 1147 року за ініціативою великого князя Ізяслава Мстиславича, без благословення константинопольського патріарха, одним Собором Руських Єпископів в Київській митрополити був зведений чернець розташованого поблизу Києва Зарубського монастиря Климент Смолятич. Таким чином він став другим на Русі після Іларіона русичем-митрополитом. Деякі історики припускають, що Климент був за походженням зі Смоленська. Але, як пише Дмитро Чижевський, припущення, що Клим був білорусом, зі Смоленська — безпідставне: Смолятич не визначає походження зі Смоленська; це радше прізвище за професією (смоляр) або за ім'ям батька (Смола).

Мабуть, зовсім не випадково вибір ліг саме на Климента Смолятича. До часу свого підвищення він вже прославився глибокими знаннями, широкою ерудицією, літературним даром. Адже це про нього написано в Іпатіївському літописі: “І був книжник і філософ, яких на Руській землі не було”. Схимник, а у свій час навіть “мовчальник” (той, хто прийняв обітницю мовчання), Климент був відомий і як активний поборник із засилення у Руській церкві грецьких ієрархів.

Проте Климент залишався митрополитом тільки до тих пір, поки Ізяслав Мстиславич був живий. Після його смерті почалася боротьба за київську кафедру, і врешті-решт в 1156 році присланий греками новий митрополит Русі Костянтин “іспроверг” службу Климента як незаконну й оголосив прокляття Ізяславові, а священникам, поставленим Климентом, було заборонено служити, поки вони не відречуться від колишнього митрополита.

Єдиний твір письменника, церковного і суспільного діяча “Послання пресвітеру Фомі”, поза сумнівом, пов'язаний з церковно-політичною боротьбою навколо митрополичої кафедри. Само-стійність руської церкви тут постає як невід'ємна частина загальнодержавної політики. Адже одна з цілей написання Климентом цього послання — зняти звинувачення, що висувалися проти нього, в марнославстві та пихатості і довести своє право на керівництво Руською церквою. Головне релігійне питання полеміки Кліма і Фоми — чи можна дозволити символічне, широке тлумачення тексту Святого Письма? Відповідаючи на нього, Климент відстоює своє право ретельно досліджувати “божественні письмена”, і хоча він не заперечує буквального розуміння Біблії, проте переконаний, що Біблію слід розуміти і тлумачити як світ символів.

Більш того, Климент відстоює право руського книжника на використання не тільки богослов'я, але і філософії — світської, навіть язичницької науки. “Говориш ти: “Прославляєш себе писанням, філософом себе вважаючи”, але тут і сам себе викриваєш: коли я тобі так писав? Не писав і писати не хотів! Говориш мені: “Філософію викладаєш”, — і це зовсім несправедливо ти пи-

неш”, — відповідає на звинувачення Климент на самому початку свого “Послання”. І говорить: “Христос сказав святым учням та апостолам: “Лише вам дано знати таємниці царства небесного, іншим же — у притчах”, — чи це, милий, філософія, якою я шукаю слави у людей? Як описали євангелісти чудеса Христа, хоч у зрозуміти правильно і серцем”. Климент взагалі показує себе знавцем античної філософії, згадуючи, що “викладав” у своїх ворах Гомера, Аристотеля і Платона, “прославлених в грецьких країнах” філософів. Продовжуючи закладені Іларіоном руські традиції осмислення буття, в історії людського суспільства Климент виділяє три стани, які відповідають етапам утвердження Божественної істини в людських серцях, — Заповіт, Закон і Благодать. “Запо-

в’їт” — це пророцтво майбутньої Благодаті, яке Господь дарував прабабці Авраму, а в його лиці і всім язичникам. “Закон” (Старий Завіт) — це пророцтво істини, дане Мойсееві для іудеїв. “Благодать” (Новий Заповіт) — це і є істина, що дарує вічний порятунок вже всім людям.

Настання кожного нового стану заперечує попереднє. “Бо Закон скасував Заповіт, а Благодать скасувала і те, і інше — Заповіт і Закон”, — пише Климент Смолятич і питає: “Коли засяло сонце, чи є потреба всьому світу перебувати в мороці?”. Отже, тільки Благодать освітлює світ “світлим променем” і людство “вже не тісниться в Законі”, але “під Благодаттю вільно ходить, бо вся перешкода Закону лягла, будучи тільки образом майбутнього, але не самою істиною”.

Климент Смолятич зовсім не випадково так багато часу приділяє уважному прочитанню Біблії. Адже, на його думку, в пізнанні Божого Промислу і полягає вища мета людського життя. Навіть визнаючи, що Господь в принципі непізнаваний, Климент прагне до осмислення суті створеного Господом світу. Пізнання ж “божественної тварі” може сприяти пізнанню Божих таємниць. Провідне місце у цьому процесі він відводив розуму, який, спіраючись на органи чуттів, виявляється здатним досягти істини. На його думку, душа розумна, але все, чим вона володіє, поставлено її почуттями. Розум зобов'язаний управляти почуттями, бо він є господарем, а почуття його слугами. Взагалі людина, на думку руського мислителя, це не просто Боже творіння, а улюблене і опікуване Господом створіння. Тому людина має можливість вільно розпоряджатися всіма даними йому Богом речами, бо ця свобода зумовлена Самим Богом.

Проте свобода має і свої межі, встановлені знову ж таки зверху. Людина не повинна опиратися Божественному Промислу, але повинна тільки славити Господа і дякувати. Більш того, всі свої алегоричні міркування Климент підпорядковує одній меті — навчити людей шукати порятунку, не ухиляючись від Божого Промислу. Ні астрологи, ні чаклуни не можуть здолати всемогутню волю Бога, що дарує життя і хліб насущний, врятовує Своїх вірних. І порятунку, на шире переконання Климента, гідні ті, які увірували в Бога і широко служать Йому. У відповідь і Господь нікого не залишить і кожному дарує порятунком і життя вічне: “Ніщо не ображено Господом, все бачить безсонне Його око, за всім дивиться, над усім стоїть, подаючи всякому порятунком”.

З ідеєю свободи Климент безпосередньо пов'язує і ідею некористоловства. Грунтуючись на власному досвіді, він підкреслює, що справжня свобода можлива лише тоді, коли людина повністю відмовляється від майна, тягар якого заважає направити всі сили на духовне самовдосконалення. Климент Смолятич — перший в історії вітчизняної релігійної філософії мислитель, який сформулював ідею некористоловства, що стала такою популярною в пізніші часи.

Михайло Грушевський стверджує, що “письменник залишив нащадкам власне неповторне й оригінальне розуміння духовної сутності людини та її призначення. Ідею єдності Руської держави, її політичної незалежності та церковної автокефальності він поставив в один ряд із домінуючими ідеями того часу, які чув увесь світ” ●

Православний календар

20 березня

Священномучеників, котрі у Херсонесі єпископствували: Василія, Єфрема, Капітона, Євгенія, Єферія, Еллідія та Агафодора (IV). Преподобного Павла Препростого (IV). Святителя Павла сповідника, єпископа Прусіадського (IX). Преподобного Емліана Італійського. Ікони Божої Матері “Споручниці грішних”. Цій іконі моляться під час гріховного затьмарення, у смутку, зневірі й скорботі душевній. Ікона відома дивними зіціленнями і чудотворіннями.

21 березня

Преподобного Фіофілакта (842-845). Преподобного Лазаря (1391) і преподобного Афанасія (XV) Олонецьких. Апостола від 70-ти Єрма (I). Ікони Божої Матері “Знамення” Курської (1898).

22 березня

40 мучеників Севастійських (320). Святого Кесарія, брата святителя Григорія Богослова

(369). Албазинської ікони Божої Матері “Слово плоть бисть” (1666).

23 березня

Неділя 3-тя Великого посту. Хрестопоклонна. Мучеників Кондрата, Павла, Віктора, Леоніда, Кондрата Нікодимійського, Саторина, Руфіна та інших (III). Преподобної Анастасії (567-568).

Хрест Господа нашого Ісуса Христа є непереможною зброєю з дияволом. У чому саме полягає перемога Хреста над дияволом? У чому суть цієї перемоги?

Диявол, що був проклятий Богом, волів, аби Господь прокляв також і людину. Задля досягнення цього він озброює творіння Боже — людину — супротив свого Творця. Людям, що підвладні пристрастям — заздрощам, пихатості, сріболовству, — диявол додає ще й свою — нелюдську злість. І вони, втративши глузд, кричать: “Розіпни, розіпни Його!”. Перевершуючи будь-яку звірячу лютість, що не притаманна людині, іудейські вчителі і їх

прибличники катують Спасителя, супроводжуючи це глузуванням, і нарешті розпинають Його на Хресті. Диявол торжествує: мета вже близько... Ось догогоочікуване прокляття! Але що чує він: “Отче, відпусти їм, бо не знають, що чинять вони!..”. У Безмежного немає меж ні терпінню, ні Любові! Ось чим був здола-

ний диявол! Ось чому йому страшний Хрест Христовий, і він втікає від нього!

24 березня

Седмиця 4-та Великого посту. Святителя Софронія, патріархата Єрусалимського (638-644). Святителя Євфимія, архієпископа Новгородського, чудотворця (1458).

25 березня

Преподобного Феофана сповідника, Сигріанського (818). Праведного Фінееса (1500 рік до Різдва Христового). Святителя Григорія Двоєслова, Папи Римського (604). Преподобного Симеона Нового Богослова (1021). Ліддської, нерукотворної (на стовпі) ікони Божої Матері (I).

26 березня

Перенесення мошей святителя Никифора, патріарха Константинопольського (846). Мученика Савина (287) ●

Спортивні новини

Стрибки у воду.
Шість співвітчизників змагатимуться у Всесвітній серії зі стрибків у воду
Світова серія FINA — найпрестижніший міжнародний турнір, який проводиться з 2007 року. Право виступати на ньому отримують ті спортсмени, які у минулому сезоні потрапили до 8-ки найкращих в індивідуальних дисциплінах та в 6-ку — у синхронних стрибках в олімпійських програмах. Нагадаємо, що І етап пройшов у Пекіні, де наші стрибунки здобули дві бронзові медалі, їх авторами стали Ілля Кваша (трамплін, 3 м) та Олександр Горшковозов (трамплін, синхрон, 3 м). Вже сьогодні спортсмени вестимуть боротьбу за нагороди в Дубаї під час ІІ етапу Світової серії. Україну представлятимуть Ілля Кваша, Олександр Горшковозов, Олександр Бондар, Юлія Прокопчук, Анастасія Недобіга та Олена Федорова ●

Фехтування.
Українки — бронзові призерки етапу Кубка світу
На етапі світового Кубка з фехтування, що проходив у турецькій Анталії, в командному виступі українські шаблістки посіли третю сходинку п'єдесталу пошани. В 1/8 фіналу наша команда у складі Ольги Харлан, Галини Пундик, Олени Ворониної та Аліни Комащук перемогла суперниць із Японії (45:32). Після цього наші дівчата вирвали перемогу у французенок (45:43). У півфіналі українки поступилися команді із США (36:45), а в бронзовому матчі взяли реванш у польських спортсменок, яким програли два тижні тому на етапі Кубка світу в Больцано (45:35) ●

Теніс.
Еліна Світоліна — у другому колі турніру серії WTA Premier
Українська тенісистка Еліна Світоліна вийшла до другого кола турніру серії WTA Premier у Маямі (США). У стартовому раунді наша спортсменка здолала американку Бетані Маттек-Сендс у трьох сетах — 6:3, 3:6, 6:3. Наступною суперницею харків'янки стане канадійка Ежені Бушар, "посіяна" під номером 18 ●

Більярд.
В столиці визначилися переможці юнацького Кубка України
У Києві відбувся юнацький Кубок України з більярдного спорту. Перемогу серед юнаків виборов 11-річний Сергій Гольєв із Дніпропетровська. У фіналі він здолав Олексія Руденка (Київ). Бронзовими призерами стали Микола Зайченко (Житомир) та Анатолій Сокальський (Чернівці). У турнірі дівчат найкраще виступила Марія Пудовкіна (Дніпропетровськ). "Срібло" виборола землячка чемпіонки Віра Меденко. Третю позицію розділили ще одна дніпропетровчанка Дарина Гольєва та киянка Поліна Макаренко.

Фігурне катання.
Олександра Назарова та Максим Нікітін — п'яті на Чемпіонаті світу
Український дует Олександра Назарова — Максим Нікітін на юніорському Чемпіонаті світу з фігурного катання в Софії (Болгарія) фінішували п'ятими. У довільному танці українці набрали 81,18 бала, це четвертий результат. Завдяки цьому вони піднялися з сьомого місця в короткій програмі на п'яте в загальному заліку. Перемогу святкували американці Кейтлін Хаваск та Жан-Люк Бейкер (157,12) ●

Єдиноборства.
Наші каратисти гідно виступили на Кубку світу
У Ласко (Словенія) пройшов Кубок світу з карате серед дорослих. У змаганнях взяли участь 650 спортсменів із 42 країн. Збірну України представляли 25 атлетів. У особистому заліку наші каратисти здобули п'ять нагород. Чемпіонами стали Станіслав Горуна (75 кг), Ілля Нікулін (84 кг) та Аніта Серьогіна (61 кг). Олександр Хахула (67 кг) виборов "срібло", Валерій Чоботар (75 кг) — "бронзу". Аніта Серьогіна, Станіслав Горуна, Ярослав Горуна, Ілля Нікулін, Євген Мотовилін, Олександр Дожук, Сергій Бігун, Валерій Чоботар, Катерина Крива та Ірина Зарецька в командних змаганнях посіли перше місце ●

Тріумф вітчизняних паралімпійців у Сочі

ХІ зимові Паралімпійські ігри стали для команди України одними з найуспішніших за всю історію участі в подібних змаганнях

Олександр ПИРЛИК
"Хрещатик"

У російському Сочі завершилася ХІ зимова Паралімпіада. Наші співвітчизники завоювали на біатлонних і лижних трасах 25 (5-9-11) медалей, поступившись за їх кількістю лише збірній Росії. Щоправда, в основу загальнокомандного заліку покладено насамперед якісний показник нагород, але і тут українські спортсмени-інваліди з п'ятьма золотими медалями посіли високе четверте місце серед 45 країн-учасниць.

В заключні дні змагань усіх вітчизняних вболівальників знову порадували наші паралімпійці. Зокрема невтомний Віталій Лук'яненко, який до перемог в біатлонних гонках на 7,5 км і 12,5 км додав "бронзу" на біатлонній 15-кілометровій. На цьому спортсмен не зупинився — і досяг успіху ще й на лижних трасах, привнісши свій успіх у сріб-

Наші співвітчизники завоювали на біатлонних і лижних трасах 25 (5-9-11) медалей, поступившись за їх кількістю лише збірній Росії

ний фініш української естафетної команди. У наших жінок результатами вразила 32-річна Людмила Павленко. На двох попередніх Паралімпійських іграх спортсменка була удостоєна однієї срібної й чотирьох бронзових медалей. А в Сочі Людмила стала чемпіонкою в індивідуальній лижній гонці на 12,5 км сидячи, бронзовим призером біатлонної 10-кілометровки, а на фініші завоювала ще й сріб-

ло в лижній гонці на 5 км. Ще однією героїнею Сочі можна з повним правом назвати Оксану Шишкову. Чотири рази вона виходила на старт — і незмінно здобувала медалі, останню з яких завоювала в суботу в біатлонній гонці на 12,5 км для спортсменок з порушеннями зору. Поки всі її нагороди бронзового гатунку, але ж і Паралімпіада була для українки тільки першою в її спортивній біографії.

Фото: paralympic.org.ua

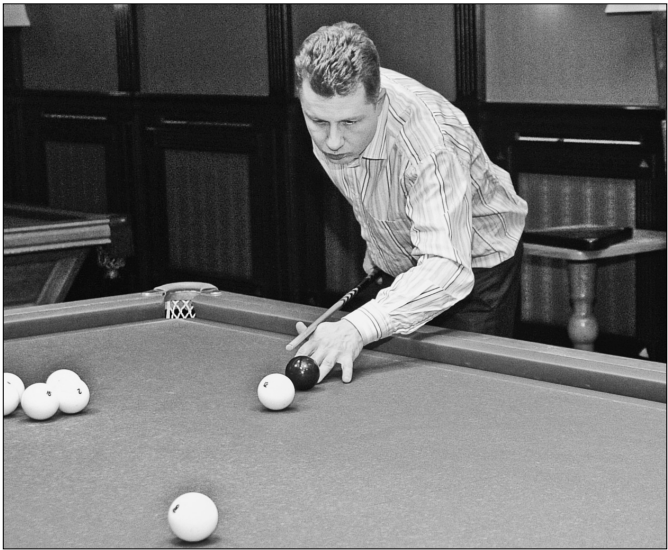
“Здоровий киянин” визначив найкращих більярдистів

В місті триває популярна спортивна спартакіада

Олександр ПИРЛИК
"Хрещатик"

В столицьому більярдному клубі “Дон” завершився відкритий турнір з більярдного спорту Київської спартакіади “Здоровий киянин”. У турнірі взяли участь 16 спортсменів з 9 команд. У підсумку першість в загальному командному заліку здобули представники Українського центру радіочастот.

Більярд став відносно новим видом спорту, який внесли до програми спартакіади “Здоровий киянин”. Лише торік усім любителям цієї гри вдалося випробувати свої сили. Однак вже тоді стало зрозуміло, що змагання стануть традиційними, адже зацікавленість у них виявили дуже багато учасників. Цьогоріч позмагатися у більярді виявили бажання 16 спортсменів. І, зважаючи на минулорічний досвід, організатори заохотили учасників досить цінними призами. Окрім традиційних дипломів та медалей, на переможця чекав справжній професійний

Зосередженість, точність, прорахунок усіх можливих траєкторій руху куль — далеко не весь арсенал успішного більярдиста

кий. Тому цілком очевидно, що боротьба за столами повинна була бути безкомпромісною та цікавою. За словами учасників, більярдний спорт не такий вже й легкий, як може здатися на перший погляд. Для того, щоб відправити кулю у лузу, необхідно володіти цілою низкою навичок та вмінь. Зосередженість, точність, прорахунок усіх можливих траєкторій руху куль — далеко не весь арсенал успішного більярдиста. До того ж потрібно зважати й на майстерність свого опонента.

А вона, зважаючи на цікаві протистояння, була на досить високому рівні у всіх учасників. Зокрема минулорічний призер спартакіади Володимир Сирош зазначив: “Цьогоріч конкуренція помітно зросла. Усі хлопці грають сильно, і несподіванки можна очікувати майже у кожній партії. Спортивного азарту додає головний приз, тому усі учасники налаштовані лише на перемогу”. Забігаючи наперед, зазначимо, що Володимир зайняв почесне третє місце у змаганнях.

Фото: Олексія ІВАНОВА

На жаль, цьогоріч не обійшлося й без певних прикрас. Переможець турніру Андрій Мартиненко, як виявилось згодом, не був заявлений на змагання, тому його за рішенням суддівської колегії було дискваліфіковано. Втім, цей випадок аж ніяк не позначився на самій атмосфері спортивного свята. Окрім індивідуальних нагород, організатори змагань відзначили й команди. Тут рівних не було представникам Українського центру радіочастот. Адже від цього колективу у призовій трійці опинилися одразу два спортсмени — Володимир Сирош та Анатолій Козеренко. Наостанок заступник голови Київської міської спортивної організації “Спартак” Іван Токаренко запевнив, що в наступному році боротьба за більярдними столами неодмінно продовжиться: “Ми врахували минулорічний досвід змагань і побачили, що більярд має величезну армію прихильників. Як бачимо, участь у турнірі взяли й досить молоді учасники, що свідчить про те, що у цього виду спорту є неймовірні перспективи. Сподіваюсь, що в наступному році змагання пройдуть у такій же захоплюючій боротьбі” ●

“Динамо” спробує продовжити успішну серію перемог

Цими вихідними відбудеться 22-й тур чемпіонату України

Олександр ПИРЛИК
“Хрещатик”

У суботу столичне “Динамо” вступить у боротьбу проти запорізького “Металургу”. Матч обіцяє бути цікавим, адже гості завжди підносили для киян сюрпризи. Вдалий результат важливий для обох колективів. Команда Олега Блохіна прагнути перемогти, аби продовжити боротьбу за “золото” чемпіонату, а футболісти із Запоріжжя — для того, щоб піднятися із зони вильоту. Початок зустрічі о 19.30.

Фото Бориса КОРПУСЕНКА

Попередній матч між київським “Динамо” та запорізьким “Металургом” завершився з рахунком 2:1 на користь “біло-синіх”

усіх команд, без винятку, певним випробуванням. Безумовно, головна увага столичних болівальників була прикута до матчу київського “Динамо”, якому протистояла

сімферопольська “Таврія”.

Попри те, що матч відбувався в Києві, номінальними господарями вважалися гравці “Таврії”, які самі ініціювали

перенесення гри на поле суперника з міркувань безпеки. Тим не менш, перевагою володіли “справжні” господарі поля НСК “Олімпійський”. Кияни реалізували свою перевагу двічі. На 38-й хвилині гол забив Дем'єрсі Мбокани, а на 50-й Андрій Ярмоленко подвоїв перевагу “Динамо”. Лише наприкінці гри Лучіан Бурдужан зумів скоротити розрив у рахунку до мінімуму — 1:2. Ця перемога дозволила столичним футболістам з 36-ма очками закріпитися на другому місці у турнірній таблиці. Кримчани ж залишилися на передостанньому місці — у їхньому активі 8 очок.

Цього ж уїк-енду на “Динамо” чекає інша команда з нижньої частини “турнірки” — запорізький “Металург”. Попередній матч цих команд, який відбувся 28 серпня минулого року, завершився з рахунком 2:1 на користь “біло-синіх”. Тоді за киян заби-

вали Андрій Ярмоленко та Дем'єрсі Мбокани. Варто зазначити, що до цього протистояння команди підійдуть в протилежних настроях. Якщо “динамівці” програли лідеру чемпіонату “Шахтарю” з рахунком 0:3. Втім такий рахунок зовсім не відображає перебіг подій на полі. Адже “металургівці” мали цілу низку нагод, аби засмутити “гірників”.

Щодо стартових складів, то ані “Динамо”, ані команда з Запоріжжя не відчувають кадрових проблем. У складі киян лише одна втрата — Олександр Шовковський, однак його успішно може замінити Олександр Рибка, який нещодавно повернувся у команду. У будь-якому випадку усе вирішиться на полі у суботу. Початок протистояння о 19.30 ●

Стати чемпіоном дуже легко

В Києві презентували спортивний проект для дітлахів

Олександр ПИРЛИК
“Хрещатик”

Нещодавно у НСК “Олімпійський” за ініціативою Фонду Дениса Силантьєва та за підтримки ДК “Спортивні арени України” з метою популяризації здорового способу життя, фізичної культури і спорту відбулася презентація проекту “Стань чемпіоном” для школярів та дітей з інтернатів.

Популяризувати здоровий спосіб життя, фізичну культуру і спорт — головна мета проекту “Ставай чемпіоном”. Ініціатором цього проекту став заслужений майстер спорту з плавання, чемпіон світу, чемпіон Європи, чотирикратний володар Кубка світу з плавання Денис Силантьєв, який і розробив зарядку для школярів та дітей з інтернатів. “Все велике починається з малого. Великий спорт починається зі щоденних занять і тренувань. Зарядка — це перший крок до спорту та здорового способу життя. Проект “Ставай чемпіоном” — це ще один спосіб зробити спорт модним і доступним кожному”, — розповів пан Силантьєв.

Презентація проекту “Ставай чемпіоном” для дітлахів відбулася в НСК “Олімпійський”. Участь у презентації взяли діти з інтернатів № 11 і № 12, діти пільгових категорій та школярі міста Києва. Зарядка пройшла апробацію в університеті імені Б. Грінченка і затверджена Департаментом освіти і науки Києва. Учасниками проекту стали відомі в державі особи: Денис Силантьєв, Соломія Вітвіцька, Юрій Горбунов, Маша Собко, Сергій Симака, Сергій Костецький, Ольга Сумська, Віталій Борисюк, Дядя Жора, Євгенія Власова, Михайло Войцеховський, директор Інституту післядипломної освіти КУ ім. Б. Грінченка.

Захід відкрили ініціатори проекту — Денис Силантьєв та Сергій Симака, які подякували команді, що працювала над проектом кілька місяців. “Мені дуже приємно,

Фото Олександра ІВАНОВА

У НСК “Олімпійський” відбулася презентація проекту “Стань чемпіоном” для школярів та дітей — вихованців інтернатів

що такий проект проходив у НСК “Олімпійський” і що особисто я брав у ньому участь. Сподіваюся, що всі школярі будуть старанно виконувати вправи, показані нами. Це допоможе з дитинства прищепити культуру здорового і активного способу життя не тільки самим діткам, а, я дуже сподіваюся, і їх сім'ям. Так, наприклад, ці

вправи вже щоранку ми робимо удвох з дочкою. Їй дуже подобається ця зарядка. Тому мені хотілося б, щоб в Україні було більше таких ініціатив і проектів. А від імені концерну хотілося б додати, що ми з превеликим задоволенням будемо підтримувати такі починання”, — сказав Сергій Симака ●

ДОВІДКА “ХРЕЩАТИКА”

Історія проекту почалася в 2012 році з проведення акції “День Ч — День Чемпіона”, де зібралося більше 15 000 людей. У рамках проекту “Ставай чемпіоном” вперше в Україні відбулася масова зарядка на НСК “Олімпійський” під час проведення матчу між футбольними клубами “Динамо” і “Говерла”. У 2013 році багато шкіл та шкіл-інтернатів отримали диски з методичними рекомендаціями та відеозарядкою для молодших класів. Цього року диски з відеозарядкою будуть направлені до навчальних закладів для учнів молодших та старших класів

Спортивні новини

Спортивне життя.

На Оболоні проведуть чемпіонат міста з дворового футболу

Оболонська районна в місті Києві державна адміністрація разом з Федерацією дворового футболу за місцем проживання “Футбол у кожен двір” проведуть з 29 березня по 31 травня 2014 року вже традиційний футбольний чемпіонат серед дворових команд. Змагання проходять у трьох вікових категоріях: 13-14 років; 15-16 років; 17-18 років. Умови досить прості — зібрати та зареєструвати команду у складі 8-ми гравців. Заявки приймаються за адресою: вул. Мате Залки, 5-Б. Переможці отримують призи ●

Баскетбол.

“Будівельник” переміг у першому матчі 1/4 фіналу розіграшу Кубка Європи

Баскетболісти столичного “Будівельника” здобули перемогу над сербською “Црвеною Зіркою” у першому матчі 1/4 фіналу розіграшу Кубка Європи. Номінально домашній матч, який кияни проводили в Каунасі, завершився перемогою “будівельників” з рахунком 82:79 (22:16, 19:23, 25:19, 16:21). 20 очок на рахунок Яніса Стрельнієкса, ДаХуан Саммерс зробив дабл-дабл, виконавши 10 підбирань і набравши 13 очок. Підтримати київську команду прийшло понад 2,5 тисячі литовських уболівальників. Гра-відповідь пройде в Белграді 26 березня ●

Бокс.

“Українські отамани” приймуть “Збірну Росії” на нейтральній території

Чвертьфінал Всесвітньої серії боксу (WSB) між “Українськими отаманами” та “Збірою Росії” пройде на нейтральній території. Про це розповів генеральний менеджер російської команди Степан Ленд’єл. “Враховуючи загальну політичну ситуацію в Україні, з нами зв'язалися представники WSB і стали пропонувати варіанти проведення матчу з “отаманами” в нейтральній країні. Наша позиція полягає в наступному: домашній матч, запланований на 26 березня, має пройти в Москві, а виїзний — 4 квітня — ми згодні провести на нейтральній території, але це має бути країна, де немає ніяких антиросійських настроїв”, — заявив пан Ленд’єл ●

Легка атлетика.

Вітчизняні спортсмени завоювали три медалі на Кубку Європи з метань

У Лейрії (Португалія) завершився зимовий Кубок Європи з метань, де українські атлети завоювали три медалі — “золото” та два “срібла”. Максим Богдан переміг у змаганнях з метання спису серед молоді. Більше того, його результат — 83,41 м став не лише “золотим”, а й найкращим нинішнього сезону в світі та молодіжним національним рекордом України. Альона Шамотіна другий рік поспіль виграла срібну медаль з метання молота серед молоді. У Португалії українка показала найкращий результат сезону в світі серед юніорок та встановила свій особистий рекорд — 67,87 м. Перемогла полька Мальвіна Копрон (69,30 м). Ще одне “срібло”, і також у змаганнях молоді, виграла дискоболка Вікторія Клочко (53,74 м). Поза конкуренцією в секторі була німкеня Шаніс Крафт (64,16 м) ●

Спортивна ходьба.

Руслан Дмитренко — переможець міжнародного турніру

Українець Руслан Дмитренко виграв міжнародний турнір зі спортивної ходьби Lugano Trophy — 12th Memorial Mario Albisetti 2014, який входить до серії IAAF Race Walking Challenge. Змагання проходили у швейцарському місті Лугано. Українець подолав 20-кілометрову дистанцію з особистим рекордом — 1:20.08 год. Китаєць Цзелінь Цай став другим (1:20.31). В 11-ти секундах позаду був словак Матей Тот ●

КУЛЬТУРА

Британські вистави — на великому екрані

У програмі фестивалю — постановки театру “Донмар” і Королівського національного театру

Марія КАТАЄВА
“Хрещатик”

Наступного тижня в столичних кінотеатрах “Київ” та “Кронверк Сінема” стартує фестиваль “Британський театр у кіно”, який представляють Британська рада в Україні та арт-об’єднання CoolConnections. Вже в березні поціновувачі театрального мистецтва мають змогу побачити виставу за п’єсою Шекспіра “Коріолан” та постановку “Франкенштейн”, у якій доктора та його створіння гратимуть, змінюючи ролі, Бенедикт Камбербетч і Джонні Лі Міллер.

“Британський театр у кіно” — це покази кращих постановок англійських театрів. Розпочинає фестиваль вистава “Коріолан” театру “Донмар” за п’єсою Уільяма Шекспіра (25 березня о 19.00, кінотеатр “Київ”, 29 березня о 15.00, кінотеатр “Кронверк Сінема”) із Томом Хіддлстоном і Марком Гетіссом у головних ролях. Її герой — легендарний римський полководець Кай Марцій на прізвисько Коріолан, який жив у п’ятому столітті до н. е.

П’єса Ніка Діра “Франкенштейн” за мотивами роману Мері Шеллі оповідає всім знайому історію про самотнього монстра, який прагне любові, і його творця

доктора Віктора Франкенштейна. Вистава режисера Денні Бойла демонструється у двох варіантах — виконавці ролей доктора та істоти змінюються місцями. В одному варіанті (29 березня о 19.00, кінотеатр “Київ”, 29 березня о 15.00, “Кронверк Сінема”) доктора Франкенштейна зіграє Бенедикт Камбербетч, відомий як виконавець ролі Шерлока Холмса в телесеріалі BBC. В іншому (30 березня о 19.00, кінотеатр “Київ”) — Джонні Лі Міллер, який знімався у картинах “Хакери” і “На голці”. За виконання подвійної ролі у виставі актори одержали премію Лоуренса Олів’є.

У квітні-червні в кінотеатрі

“Кронверк Сінема” також планують показати “Національний театр: 50 років на сцені” — історію театру у фрагментах його постановок за участю 100 найвідоміших акторів Великої Британії (5 квітня о 15.00), спектакль “Бойовий кінь” (12 квітня о 15.00) за романом Майкла Морпуго про дружбу на тлі Першої світової війни. А також — вистави Шекспірівського театру “Глобус”: “Доктор Фауст” (17 травня о 15.00), “Все добре, що добре закінчується” (24 травня о 15.00), “Багато галасу з нічого” (7 червня о 15.00), “Приборкання норовливої” (10 травня о 15.00), “Генріх V” (28 червня о 15.00) і “Дванадцята

Відкриє фестиваль вистава “Коріолан” театру “Донмар” про легендарного римського полководця

ніч” (19 травня о 15.00) зі Стівеном Фраєм. Також плануються покази постановки Королівської Шекспірівської компанії “Річард II” (3 травня о 15.00) з Девідом Теннантом в образі поваленого монарха, спектаклів “Загадкове нічне вбивство собаки” (21 червня о 15.00), який отримав сім

премій Лоуренса Олів’є, і 15.00) із Саймоном Расселом Білом у головній ролі ●

“Британський театр у кіно”

Коли: з 25 березня

Де: кінотеатр “Київ”, вул. Вел. Васильківська, 19; кінотеатр “Кронверк Сінема”, пр. Генерала Ватутіна, 2, ТРЦ Sky Mall, 3-й поверх

Вартість квитків: 120 грн

Актуальні проблеми очима режисерів

На фестивалі документального кіно покажуть понад 70 стрічок

Марія КАТАЄВА
“Хрещатик”

Завтра в Києві стартує XI Міжнародний фестиваль документального кіно про права людини Docudays UA. Цьогоріч його символом стало палаюче серце, що нагадує “коктейль Молотова”, а основною темою — “ідеорупція”, тобто корупція, що набула ознак ідеології. Протягом тижня на трьох майданчиках глядачі побачать кращі документальні фільми світу та зможуть взяти участь в їх обговоренні.

У зв’язку з подіями в Україні фестиваль зазнав змін, відмовився від розважальної програми, присвятивши більше уваги дискусіям. Відкриватиме Docudays UA хроніка українського протесту “Євромайдан. Чорновий монтаж”. Це епізоди майбутніх фільмів про Євромайдан, зняті режисерами, які висвітлювали події протягом останніх трьох місяців.

Загалом на Docudays UA демонструватимуть понад 70 стрічок, з них майже половина увійшла до конкурсної програми. Конкурс проходить у трьох тематичних на-

В конкурсній програмі “Доси/Життя” Україну представлятиме стрічка Валентина Васяновича “Примерк”, що розповідь трагедію сільської родини

прямках — “Доси/Життя”, “Доси/Право” та “Доси/Коротко”, кожен із яких очінує окреме журі. Також свого фаворита обирає студентське журі та глядачі. Україну представлятиме повнометражний фільм Валентина Васяновича “Примерк” про драму глухої провінції та короткометражка “Позитив” Поліни Кельм про киянок, які все життя працюють на кіностудії і звикли мати

справу лише з позитивною плівкою.

Спеціальні програми фестивалю представлені у секціях “Доси/Україна”, “Ідеорупція”, “Артдокфест презентує”, “Доси/спротив” (досвід революційного спротиву інших країн, зокрема Бахрейну і Іспанії), “Доси/Арт”, “Доси/Хіти” з фільмами-переможцями міжнародних кінофестивалів та “Hot Docs презентує” від Канадського

міжнародного фестивалю документального кіно.

У фокусі уваги цьогорічного Docudays UA — корупція, якою просякнуті всі сфери українського життя, і яка стала вже звичною справою. “Темою фестивалю ми назвали ідеорупцію — це корупція, яка має ознаки ідеології”, — розповів засновник Docudays UA Геннадій Кофман. — Власне, Майдан і виник як протидія ідеорупції. І якщо

Україна не зрозуміє його уроків і не боротиметься з цим явищем, за кілька років ми отримаємо новий Майдан”. До спеціальної програми “Ідеорупція” увійшли три стрічки, які присвячені різним проявам корупції: “Путінські ігри” Олександра Гентелева про підготовку до Олімпіади в Сочі, “Тренер Зоран і його “Африканські тигри” Сема Бенстїда про спробу створити збірну Судану з футболу та “Повелитель всесвіту” Марка Баудера, що розкриває секрети фінансових міжнародних корпорацій. Після показу цих стрічок глядачів запрошують на дискусії за участю експертів, присвячені корупції вищих посадових осіб, а також корупції в українському футболі та у банківській системі. На фестивалі планується обговорити і проект закону про люстрацію, реформи вітчизняної міліції та проблеми ядерної енергетики.

Docudays UA презентує і два фотопроєкти. 22—28 березня у галереї “Камера” (вул. Прорізна, 22) триватиме фотовиставка Ігоря Гайдая “Обличчя Майдану” — документальні портрети, зроблені автором за останніх три місяці на Майдані. А у Будинку кіно відвідувачі побачать проект Михайла Фрідмана “Фото 51: чи прописана корупція в ДНК Росії?”. Молодих режисерів запрошують до майстерні документального кіно

Docu/Class. У малій залі кінотеатру “Кінопанорама” о 12.00 і 14.00 розпочинатимуться майстер-класи відомих режисерів-документалістів, продюсерів і кінокритиків. Також усіх бажаючих з 22 до 28 березня з 15.00 до 21.00 запрошують “погортати” книги Живого бібліотеки — тобто поспілкуватися з “живими” книгами, людьми, що до яких існує упереджене ставлення у суспільстві: міліціонером, біженцем, мусульманином, геєм, феміністкою тощо. Планується, що до Києва завітають польські колеги з пересувним кінотеатром Mobilecinema, які проведуть покази на майдані Незалежності.

Фільмом-закриттям фестивалю стане есе про радянську епоху та її наслідки “Електро Москва”. Покажуть і фільм-призер Docudays UA ●

XI Міжнародний фестиваль документального кіно про права людини Docudays UA

Коли: 21—28 березня

Де: Будинок кіно, вул. Саксаганського, 6; кінотеатр “Кінопанорама”, вул. Шота Руставелі, 19; кінотеатр “Київ”, вул. Велика Васильківська, 19

Вхід вільний

Повну програму та розклад фільмів шукайте на сайті www.docudays.org.ua

ПОДІУМ

Мода на осінь і зиму

Вітчизняні дизайнери представили свої колекції

Христина Бобкова шукала натхнення у зимовій рибалці

Марія КАТАЄВА,
Олексій ІВАНОВ (фото)
"Хрещатик"

Протягом тижня в "Мистецькому Арсеналі" тривали покази Українського тижня моди сезону осінь-зима 2014-2015. Дизайнери радять модницям вдягати сукні та спідниці довжиною міді та максі, а також звернутися до жіночого приталеного силуету. Багато з них порадувало цікавими принтами. А окремий проект "Ukraine inspired" презентував ставлення дизайнерів до актуальних подій в країні, які вони висловили на одязі.

Під впливом останніх подій героїня колекції Лілії Пустовіт перетворилася зі спортивної та веселої на хоробру і водночас тендітну. Дизайнерка показала сукні максі та міді — приталені, з пишними спідницями, а також світшоти і куртки вільного крою. Окрім чорного, сірого, бежевого і лілового кольорів використано поєднання блідо-голубого з жовтим. Вікторія Гресь, як завжди, створила жіночну колекцію з силуетом "new look" — тонким верхом та об'ємним низом, який якнайкраще підкреслює жіночу фігуру, а також використала прямі лінії в дусі 1960-х. Ретрообрази виконані у спокійних сірому, чорному і пісочному кольорах, а також у яскраво-червоному. У колекції "BLACK'N'WHITE" Віктор Анісімов представив плетені светри-павутини, моделі з відкритою спиною, цікаві принти з птахами. Традиційно його речі є "унісекс", а частина колекції показана ще і як "family look" — однакові образи для дорослих і дітей. Олена Буреніна, яка зазвичай продукує цікаві ідеї, намагаючись виразити внутрішні почуття у вбранні, обрала темною колекції "Павутиння

В проєкті «Ukraine inspired» митці і дизайнери осмислювали трагічні події крізь призму моди

ілюзій" — тобто боротьбу з власними переживаннями. Звідси — прев'язані руки і принт у вигляді павутиння. На осінь і зиму Буреніна пропонує брюки вільного крою, спідниці середньої довжини, пальта і жакети у чорно-білій та синіх гамах.

Від Олександра
Пушкіна —
до сучасних митців

В цьогорічних колекціях багатьох учасників тижня моди вирізняють цікаві принти. Дизайнер Андре Тан звернувся до позитивної теми, пов'язаної з дитинством, — казок. Спеціально для нової колекції "Казка про Царя Салтана" він виготовив матеріали з принтами рукописів Олександра Пушкіна. А головною героїнею колекції стала слов'янська красуня. В моделях одягу домінує приталений силует, пишні спідниці, є й цікаві комірці. Витончений образ доповнюють матеріали, як-от: шовк, оксамит, хутро, кашемір і мереживо, а також "шляхетні" кольори (світло-блакитний, перлинний, сизий, пурпурово-червоний).

Христина Бобкова використала принти з роботами відомого українського дизайнера Олександра Ройтбурда. Взагалі ж її колекція натхненна зимовою рибалкою, звідси — високі шкіряні чоботи з ефектом гуми, капелюхи на застібці, рукавички з відкритими

паличками, в'язані м'які светри, сукні-сорочки, пальто та парки з високим коміром, об'ємні спідниці та брюки, що заправляються в чоботи. Чорно-сіро-сині тони розбавляє насичено-червоний.

ELENAREVA шукала натхнення в сучасній архітектурі, кубізмі і мистецтві оригамі, використовуючи об'ємні геометричні форми та асиметрію у традиційних лако-нічних речах — як ромбовидне пальто-халат чи класичні сукні з рукавами в стилі оригамі. А створити аксесуари для колекції вона запросила молоду художницю Катерину Бучацьку. Традиційно цікавими орнаментами відома дизайнер Олена Даць. Темою її осінньо-зимової колекції стало козацьке бароко, що помітне в пишних формах та вигадливих візерунках.

Громадянська
позиція —
на регланах

Підтримку Україні дизайнери висловлювали і на показах, зокрема включаючи елементи національного гімну до музичного супроводу чи використовуючи кольори прапора з написом "Єдина країна" як фон для фінального дефіле. А в холі "Мистецького Арсеналу" представили окремий проєкт "Ukraine inspired", в якому митці і ди-

Жіночість відчутна у ретрообразах колекції Вікторії Гресь

зайнери осмислювали події, що відбулися, крізь призму моди — розписані каски, реглани та футболки з авторськими принтами. Зокрема речі із золотим тризубом Ксенії Шнайдер, створені ще у 2011 році, сьогодні стали ще актуальнішими; футболки з мрійливою дівчиною-українкою, яка, заплющивши очі, мріє про чудове майбутнє, — від Tina Martinet; світшот Федора Возіанова, декорований вертикальним написом "Ще не вмерла Україна" та з імітацією намиста на комірі. Ольга Навроцька розробила принти з кулями, зірками, зброєю і крилами, а також написами "Stop Regime" та "Стоп Путін". В серії "Ukraine" брати Іван і Василь Костенки передали образ матері-України, а Олег Загребний з Іллею Стронговським створили серію футболок "Все буде майдан" із квітами й закличкою до миру ●

На сукнях слов'янських красунь від Андре Тана — принти рукописів казок Олександра Пушкіна

Віктор Анісімов представив одяг в стилі "унісекс", в тому числі однакові образи для дорослих і дітей

В колекції "Павутиння ілюзій" Олена Буреніна показала боротьбу з власними переживаннями

ДОЗВІЛЛЯ

Мешканка Туманного Альбіону відростила бороду і пишається цим

Після років глузувань чезрез надмірну рослинність на тілі 23-річна британка Харнаам Каур перестала на них реагувати і почала любити себе такою, якою створила її природа. Тепер жінка упевнена, що пишна борода, якій би позаздрили багато чоловіків, додає їй жіночності.

Волосся на тілі Каур почало рости, коли вона була ще дитиною, з 11 років вона стала об'єктом для глузувань однокласників. Причиною всьому стала хвороба, відома як синдром Штейна-Лівенталя (полікістоз яєчників). Один з її симптомів — підвищення в крові рівня

андрогенів (чоловічих гормонів), що викликає зокрема надмірне зростання волосся, розповідає bez-sms.net, Каур боролася з цим усіма можливими способами — не допомагали ні епіляції двічі на тиждень, ні гоління, ні освітлення. “Якщо мені доводилося розмовляти з ки-

мось, я закривала рукою нижню частину обличчя. А щоб приховати волосся на руках і грудях, я носила мішкуватий одяг”, — згадує британка.

Все змінилося після того, як жінка вирішила стати прихильницею сікхізму. Канони релігії забороняють позбавлятися волосся на тілі. “Я відчуваю себе більш жіночною і сексуальнішою і вважаю, що виглядаю так. Я навчилася любити себе такою, яка є. Ніщо цього не змінить”, — сказала Каур.

Втім, не тільки генетичні зміни можуть зробити жінок володарками вусів і бороди. У зоні ризику знаходяться ті представниці прекрасної статі, які не уявляють свого життя без тістечок і цукерок. За словами ендокринолога Ріни Девідсон, в них міститься велика кількість цукру і рафінованих вуглеводів ●

КІЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АКАДЕМІЧНИЙ ТЕАТР ОПЕРЕТИ

ПРЕМ'ЄРА
27, 28
БЕРЕЗНЯ

БАЛЕТ-ФЕЄРИЯ
Кармен-сюїта
Жорж Бізе

Початок вистави о 19.00

287-62-57, 287-26-30
вул. Червоноармійська, 53/3, ст. метро «Олімпійська»

Купуйте квитки on-line за 59 секунд на WWW.OPERETTA.COM.UA

Партнер театру

CRÉDIT AGRICOLE

КІЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АКАДЕМІЧНИЙ ТЕАТР ОПЕРЕТИ

КРЕДІ АГРИКОЛЬ БАНК ТА НАЦІОНАЛЬНА ОПЕРЕТА УКРАЇНИ ПРЕДСТАВЛЯЮТЬ

МАДЕМУАЗЕЛЬ
НІТУШ

ІСТОРІЯ ОДНОГО ПЕРЕВТІЛЕННЯ Оперета на 2 дії

Музика Флоріана Ера
Лібрето Ані Мелісса, Альбера Мійо
Переклад українською
І. Муратова, І. Радомиского

Ремісер постановки
Заслужений діяч мистецтв України
Борис Сіригінський
Директор постановки
Жорж Бізе
Балетмейстер-постановник
Валерій Іванович
Художник постановки
Художник з костюмів
Олександр Зайченко

Купуйте квитки on-line за 59 секунд на WWW.OPERETTA.COM.UA

287-62-57, 287-26-30
вул. Червоноармійська, 53/3, ст. метро «Олімпійська»

14, 30
БЕРЕЗНЯ
ПОЧАТОК ВИСТАВИ О 19.00

Сканворд

									→	дуже популярна книжка	→	Х			
									→	рух, переміщення					
	запалення слизової оболонки вуха	↓	↑	управитель королівського палацу (франц., іст.)	↓	прикраса на жіночий одяг			→	притока Волги		Р	верхнє вбрання священика	↓	
	↓		→	основний колір, тон	франц. монета (іст.)	↓			↓			Е	↓	→	нота м'ясна курка
						лікар-фахівець різновид штепселя	→		едем духовне звання (розм.)	предмет для захисту тіла воїна	→	Щ			
									↓	→	рів (військ.) страва з м'яса				
			→	немає звуків, шуму					↓	→		А			
			→	↑	відрізок дистанції танець 20-х рр. XX ст.	→				пустеля в Півд. Азії	→	Т			
↓	смажений шматок яловичої вирізки			наріст на стовбурі, гілці дерева	вид сержок	→		↓				И	птиця родини фазанових	↓	
						↓	різновид глини рідина з очей	↓	ощадливість	вид коляски (заст.)	→	К			

Склали Оксана БАКІНА

Цей день в історії 20 березня

1917 — за ініціативою Центральної Ради у Києві пройшла 100-тисячна маніфестація патріотичних сил на підтримку української революції. Колони маніфестантів, прикрашені жовто-блакитними прапорами, пройшли по вулиці Володимирській на Хрещатик, до будинку Київської міської думи. Далі до Софійської площі, де відбулось народне віче, яке прийняло розроблені Центральною Радою резолюції про скликання Установчих зборів для вирішення справи автономії України. До "помаранчевої" революції 2004 року Свято Свободи вважалося найбільшою і наймасовішою демонстрацією в історії України.

1918 — на 2-му Всеукраїнському з'їзді рад в Катеринославі (нині Дніпропетровськ) прийнято рішення про входження Донецько-Криворізької Радянської Республіки, створеної за місяць до того, до складу Української Радянської Республіки. Остаточно Донецько-Криворізька Радянська Республіка була ліквідована у лютому 1919 року.

1936 — Радянський Союз і Монголія підписали пакт про взаємодопомогу у боротьбі з Японією.

1944 — німецькі війська зайняли усю територію Угорщини.

Відповіді на сканворд на 16-й стор.

Прогноз погоди на 20 березня 2014 року											
ранок				день				вечір			
	Температура	+6°C			Температура	+10°C			Температура	+8°C	
	Атм. тиск	741 мм рт. ст.			Атм. тиск	744 мм рт. ст.			Атм. тиск	749 мм рт. ст.	
	Вітер	7 м/с			Вітер	8 м/с			Вітер	3 м/с	
	Вологість повітря	89 %			Вологість повітря	85 %			Вологість повітря	71 %	

щоденна міська газета
Засновник — **Київська Миська Рада**
В. о. головного редактора **Максим ДІПІЛПОВ**
Газета заснована 7 вересня 1990 року.
Перереєстрована в Міністерстві інформації України 10 січня 1999 року.
Свідцтво серії КВ №3620

01001, м. Київ-1, вул. Володимирська, 51-б
Телефон для довідок 502-34-37, факс: 235-01-93
Телефони рекламного відділу: 234-21-84, 502-34-60, факс: 235-61-48
Телефон відділу розповсюдження та реалізації: 234-27-35
Internet: www.kreschatic.kiev.ua E-mail: info@kreschatic.kiev.ua

Редакція листується з читачами тільки на сторінках газети. Газета публікує також ті матеріали, в яких думки авторів не збігаються з позицією редакції. При передруку посилання на "Хрещатик" обов'язкове.
Рукониси не рецензуються і не повертаються.
Матеріали зі знаком **(P)** під рубрикою "Конфлікт" друкуються на правах реклами.
Набір, верстка та кольоропідбірка: комп'ютерний центр газети "Хрещатик".
Віддруковано: "МЕТА-Поліграф", м. Київ, вул. Марко Вовчок, 12/14.

Internet: www.kreschatic.kiev.ua
E-mail: info@kreschatic.kiev.ua